Nezavisna Država Hrvatska

HEFFLER-KORNFEIND-KRAMAR:

MALI
KRŠĆANSKI NAUK

ZA KATOLIČKU MLADEŽ

PUČKIH ŠKOLA

ZAGREB 1943

HEFFLER — KORNFEIND — KRAMAR

MALI
KRŠĆANSKI NAUK

ZA II. RAZRED PUČKIH ŠKOLA

PRIREDILI:

EUG. KORNFEIND I STJ. KRAMAR

ODOBRILO PREDSJEDNIČTVO BISKUPSKIH KONFERENCIJA U ZAGREBU

OVA JE KNJIGA ODOBRENA KAO PRIVREMENA ŠKOLSKA KNJIGA ODLUKOM MINISTARSTVA NARODNE PROSVJETE BR. 108431-1942. OD 3. STUDENOGA 1942.

ZAGREB 1943

IZDANJE NAKLADNOG ODJELA HRVATSKE DRŽAVNE TISKARE

Predsjedničtvo Biskupskih konferencija
Br. 177/BK

NIHIL OBSTAT

Karlo Gruičić, Mijo Lamot i Slavko Štih

IMPRIMATUR

U Zagrebu dne 19. lipnja 1940.

† **Alojzije,** v. r.
Nadbiskup
Predsjednik biskupskih konferencija

Nro. 7967/43.

IMPRIMATUR

Zagreb, 2. IX. 1943.

dr. Fr. **Salis,**
pomoć. biskup, general. vikar

NAPOMENA ZA ŠKOLSKU UPOTREBU

Ova je vjeronaučna knjiga određena za katoličku mladež II. razreda pučkih škola. Biblijska štiva preduzeta u I. razredu, ovdje se ponavljaju, a katekizamska se pitanja tumače i uče naizust.

U školama, gdje se ne može izvoditi redovita katekizacija, na pr. u nekojim udaljenim područnim školama, kao i u velikim župama s malo svećenika, uzimaju se u I. i II. razredu biblijske crtice, a u III. i IV. raz. još i pripadna katekizamska pitanja.

Da katehet lakše uputi učenike, kako će izpitivati savjest prema Božjim i crkvenim zapoviedima, stavljeno je na kraju knjige u »Dodatku« pokraćeno gradivo o zapoviedima. Taj »Dodatak« uzima se u III. i IV. razredu udaljenih područnih škola, kao što i kateheze broj 20., 30. i 33., koje u naslovu imadu znak * (zviezde).

TISAK NARODNE TISKARE U ZAGREBU, KAPTOL 27

MOLITVE

† U ime Otca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Otče naš, koji jesi na nebesima, | sveti se ime tvoje. | Dođi kraljevstvo tvoje. | Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji. | Kruh naš svagdanji daj nam danas. | I odpusti nam duge naše, kako i mi odpuštamo dužnicima našim. | I ne uvedi nas u napast, | nego izbavi od zla. Amen.

Zdravo Marijo, milosti puna, | Gospodin s Tobom; | blagoslovljena ti među ženama, | i blagoslovljen plod utrobe tvoje, Isus. | Sveta Marijo, Majko Božja, | moli za nas grješnike | sada i na čas smrti naše. Amen.

Slava Otcu i Sinu i Duhu Svetomu, kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vieke vjekova. Amen.

Vjerujem u Boga, Otca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje. | I u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega, | koji je začet po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice; | mučen pod Poncijem Pilatom, razpet, umro i pokopan; | sašao nad pakao; treći dan uzkrsnuo od mrtvih; | uzašao na nebesa, sjedi o desnu Boga Otca svemogućega; | odonud će doći suditi žive i mrtve. | Vjerujem u Duha Svetoga, | svetu Crkvu katoličku, obćinstvo svetih, | oproštenje grieha, | uzkrsnuće tiela | život vječni. Amen.

Deset zapoviedi Božjih: 1. Ja sam Gospodin Bog tvoj; nemaj drugih bogova uz mene. | 2. Ne izusti imena Gospodina Boga svoga uzalud. | 3. Spomeni se da svetkuješ dan gospodnji. | 4. Poštuj otca i mater, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji. | 5. Ne ubij. | 6. Ne sagrieši bludno. | 7. Ne ukradi. | 8. Ne reci lažna svjedočanstva na bližnjega svoga. | 9. Ne poželi žene bližnjega svoga. | 10. Ne poželi nikakve stvari bližnjega svoga.

Pet zapoviedi crkvenih: 1. Svetkuj zapoviedane blagdane. | 2. Slušaj pobožno svetu misu u nedjelju i u ostale zapoviedane blagdane. | 3. Posti zapoviedane poste, i u određene dane ne mrsi. | 4. Svake se godine najmanje jedanput izpovjedi i o Uzkrsu pričesti. | 5. Ne svatbuj svečano u zabranjeno vrieme.

Sedam svetih sakramenata: 1. Krst. | 2. Potvrda. | 3. Presveti oltarski sakramenat. | 4. Pokora. | Posljednja pomast. | 6. Sveti red. | 7. Ženitba.

Pet poglavitih istina kršćanskih: 1. Samo je jedan Bog. | 2. Tri su božanske osobe. | 3. Bog je sve stvorio, sve uzdržava i upravlja. | 4. Sin Božji je čovjekom postao i smrću nas svojom na križu odkupio. | 5. Bog dobro viekom nagrađuje, a zlo viekom kazni.

Dužnosti kršćanske: Prva: Kloni se zla duhovnoga ili grieha. | Druga: Čini dobro, ili: Drži zapoviedi Božje i živi krepostno.

Četiri posljednje stvari čovjeka: Smrt, sud, pakao i kraljevstvo nebesko. | »U svim djelima svojim spomeni se posljednjih stvari, | pa ne ćeš nikada sagriešiti.«

Anđeo Gospodnji naviestio Mariji — I ona začela po Duhu Svetom. | Zdravo Marijo . . . | Evo službenice Gospodnje — Neka mi bude po rieči tvojoj. | Zdravo Marijo . . . | I Rieč tielom postala — I prebivala među nama . . . | Zdravo Marijo . . .

Moli za nas, sveta Bogorodice,
Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. | Milost svoju, molimo te, Gospodine, | ulij u duše naše, | da mi, koji smo po anđelovu navještenju spoznali | utjelovljenje Krista, Sina Tvoga, | po muci njegovoj i križu k slavi uzkrsnuća privedeni budemo. | Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Kraljice neba raduj se! Aleluja! Jer kog si dostojna bila nosit, Aleluja! Uzkrsnu, kako je rekao! Aleluja! Moli Boga za nas! Aleluja! Raduj se i veseli se, Djevice Marijo! Aleluja! Jer uzkrsnu Gospodin uistinu. Aleluja!

Pomolimo se. Bože, koji si se dostojao razveseliti sviet uzkrsnućem Sina svoga, Gospodina našega Isusa Krista, daj, molimo te, da po njegovoj Majci Djevici Mariji, postignemo radosti vječnoga života. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva prije jela. † Blagoslovi, Gospodine Bože, nas i ove tvoje darove, koje ćemo primiti od tvoje darežljivosti. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva poslije jela. † Zahvaljujemo ti, svemogući Bože, za sva tvoja dobročinstva. Koji živiš i kraljuješ u vieke vjekova. Amen.

Krunica bl. Djevice Marije: (Na tri mala zrna) 1. Koji neka nam umnoži vjeru. 2. Koji neka nam utvrdi ufanje. 3. Koji neka nam usavrši ljubav.

Krunica radostna: (Na desetke) 1. Koga si, Djevice, po Duhu Svetom začela. 2. Koga si, Djevice, idući Elizabeti u pohode nosila. 3. Koga si, Djevice, rodila. 4. Koga si, Djevice, u hramu prikazala. 5. Koga si, Djevice, u hramu našla.

Krunica žalostna: (Na desetke) 1. Koji se za nas krvlju znojio. 2. Koji je za nas bičevan bio. 3. Koji je za nas trnjem okrunjen bio. 4. Koji je za nas težki križ nosio. 5. Koji je za nas propet bio.

Krunica slavna: (Na desetke) 1. Koji je od mrtvih uzkrsnuo. 2. Koji je na nebo uzašao. 3. Koji je Duha Svetoga poslao. 4. Koji je tebe, Djevice, na nebo uzeo. 5. Koji je tebe, Djevice, na nebu okrunio.

Blagoslovljen budi Bog! Blagoslovljeno njegovo sveto Ime! Blagoslovljen Isus Krist, pravi Bog i pravi čovjek! Blagoslovljeno ime Isusovo! Blagoslovljeno presveto Srdce Isusovo! Blagoslovljen Isus u presvetom oltarskom sakramentu! Blagoslovljena velika Bogorodica, presveta Djevica Marija! Blagoslovljeno sveto i neoskvrnjeno njezino Začeće! Blagoslovljeno ime Marije, Djevice i Majke! Blagoslovljen sv. Josip, njezin prečisti zaručnik! Blagoslovljen Bog u svojim anđelima i u svojim svetcima!

1. BOG JE STVORIO NEBO I ZEMLJU — BOG OTAC STVORITELJ

U početku stvori Bog nebo i zemlju. A zemlja je bila pusta i prazna. Tama je bila posvuda, i Duh Božji lebdio je nad vodama.

Tada reče Bog: «Neka bude svjetlost!» I bila je svjetlost. To je bio prvi dan.

Drugi dan reče Bog: «Neka bude svod usred voda!» I bilo je tako. Bog nazva svod nebom.

Treći dan reče Bog: «Neka se voda sabere na jedno mjesto i neka se pokaže suho!» I nazva Bog suho kopnom, a skupljenu vodu morem! I reče: «Neka iz zemlje nikne trava, bilje i drvo rodno!« I bilo je tako.

Četvrti dan reče Bog: »Neka budu svjetlila na svodu nebeskom! I zasja sunce po danu, i mjesec i zviezde po noći.

Peti dan reče Bog: »Neka budu ribe u vodi i ptice pod svodom nebeskim!« I bile su.

Šesti dan reče Bog: »Neka budu svakojake životinje na zemlji!« I bile su. Najposlije stvori Bog čovjeka na svoju sliku i priliku. A što je stvoreno, bilo je vrlo dobro. Tako je Bog svršio i ukrasio nebo i zemlju.

Sedmi dan počinu Bog od svega stvaranja. I blagoslovi taj dan i posveti ga za počinak.

*

1. *Tko je stvorio nebo i zemlju?*

Nebo i zemlju stvorio je Gospodin Bog.

Bog je stvorio nebo i zemlju od ničega.

2. *Kako je Bog stvorio nebo i zemlju?*

Bog je samo htio, pa je odmah postalo nebo i zemlja.

3. *Što može Bog učiniti?*

Bog može učiniti sve, što god hoće. Bog je svemoguć.

Boga zovemo Stvoriteljem neba i zemlje, jer je on stvorio nebo i zemlju.

Bog od početka neprestano uzdržava i upravlja sviet. On se skrbi za sve, a osobito za nas ljude, svoju djecu.

4. *Tko je Bog?*

Bog je gospodar neba i zemlje, od koga nam je sve dobro.

Bog je pun ljubavi, zato nama i svim stvorovima daje nebrojena dobra. Bog je d o b r o s t i v.

Moja hrana i oprava — Blagodat je Božja prava.
Bog sve ljubi pa sve dari. — Potrebne nam daje stvari.
Božja ruka dala, — Na daru joj hvala!

5. *Gdje je Bog?*

Bog je svuda: na nebu, na zemlji i na svakom mjestu. Bog je s v u d a š n j i.

6. *Zašto ne možemo Boga vidjeti?*

Boga ne možemo vidjeti, jer je Duh i nema tiela.

7. *Odkada je Bog i dokada će biti?*

Bog je oduviek i bit će zauviek. Bog je v j e č a n.

8. *Je li više nego jedan Bog?*

Samo je jedan Bog, a u Bogu su tri osobe: Otac, Sin i Duh Sveti.

*

PRIMJENA. Sve je stvorio Gospodin Bog sebi na slavu, a nama ljudima na korist.

Potraži u molitveniku i moli svaki dan jutarnje i večernje molitve! Tim molitvama slaviš Gospodara neba i zemlje, njemu se zahvaljuješ i preporučuješ.

2. BOG JE STVORIO ANĐELE — O ANĐELIMA

Osim svieta, što ga vidimo, Bog je stvorio još i sviet, koji ne vidimo, a to su nebrojeni dusi, koje zovemo anđeli. To je nevidljivi sviet. Anđeli su čisti dusi, pa imaju samo dušu, a nemaju tiela. U početku su svi anđeli bili dobri i sretni. Bili su sveti, jer su imali milost posvećujuću. No mnogi su se anđeli odmetnuli od Boga, jer su željeli njemu biti jednaki. U nebu nastane velika borba. Arkanđeo Mihael i drugi dobri anđeli borili su se protiv zlih anđela. Zli su anđeli nadvladani i bačeni u pakao, da se naviek muče. Oni se zovu đ a v o l i ili z l i d u s i. Anđeli, koji su ostali Bogu vjerni, zovu se d o b r i a n đ e l i. Njih je Bog nagradio vječnim blaženstvom, i oni uviek gledaju Boga. Dobri anđeli, koju čuvaju ljude, zovu se a n đ e l i č u v a r i. Zli pak duhovi napastuju ljude i zavode ih na zlo.

*

9. *Koga je Bog stvorio na nebu?*

Na nebu je Bog stvorio nebrojeno mnogo anđela.

Anđeli su dusi i nemaju tiela.

10. *Kakvi su bili anđeli, kad ih je Bog stvorio?*

Kad je Bog stvorio anđele, bili su dobri i sretni.

11. *Jesu li svi anđeli ostali dobri i sretni?*

Nisu: mnogi su sagriešili, pa ih je Bog bacio u pakao. Ti se zovu đavoli ili zli dusi.

Zli dusi nas mrze i navode na grieh, da dođemo k njima u pakao. Od napasti zlih duhova obranit ćemo se, ako se molimo Bogu i ako napasti od sebe postojano odbijamo.

12. *Kako nas pomažu dobri anđeli?*

Dobri anđeli nas pomažu tako, da nam čuvaju dušu i tielo. Zato se zovu anđeli čuvari.

*

PRIMJENA. Bog daje svakome čovjeku anđela čuvara. Dao ga je i tebi. Štuj anđela čuvara i zazivaj ga u pomoć svaki dan, osobito ujutru i uveče!

MOLITVA ANĐELU ČUVARU

Anđele čuvaru mili! — Svojom snagom me zakrili!
Prema Božjem obećanju — čuvaj mene noću, danju!
Osobito pak me brani — Da mi dušu grieh ne rani.
A kad s ovog svieta pođem, — Sretno, da u nebo dođem,
Da se ondje s tobom mogu — Viekom klanjat dragom Bogu.

3. BOG JE STVORIO PRVE LJUDE — SREĆA PRVIH LJUDI PRIJE GRIEHA

Šesti je dan rekao Bog: »Načinimo čovjeka na svoju sliku i priliku!« I načini Gospodin Bog tielo od zemlje i udahne mu bezsmrtnu dušu. Tako je postao čovjek živ. To je bio prvi čovjek. Bog mu je dao ime Adam, to jest čovjek od zemlje.

Bog je zasadio za čovjeka liep vrt, koji se zvao zemaljski raj. Ondje je bilo svakojakih drveta, punih liepoga roda. U taj je vrt metnuo Bog čovjeka, da ga obrađuje i čuva.

Adam je bio na zemlji sam. I pusti Bog san na Adama, pa mu uzme jedno njegovo rebro i stvori od njega ženu. Kad se Adam probudio, doveo mu je Bog ženu, a Adam joj dade ime Eva. Bog je dao Adamu i Evi u dušu posvećujuću milost. Njih je dvoje živjelo sretno i zadovoljno u zemaljskom raju.

Bog je blagoslovio Adama i Evu i naredio im, da budu praroditelji svima ljudima.

*

13. *Kako je Bog stvorio prvoga čovjeka?*
Bog je načinio prvome čovjeku od zemlje tielo i udahnuo mu dušu. Tako je postao prvi čovjek.
Čovjek ima dušu i tielo.

14. *Umre li duša, kad tielo umre?*
Ne, duša ne umre nikada. Duša je b e z s m r t n a.

15. *Kako se zovu prvi ljudi, koje je Bog stvorio?*
Prvi ljudi, koje je Bog stvorio, zovu se Adam i Eva.
Svi ljudi potječu od Adama i Eve; zato su Adam i Eva naši praroditelji.

16. *Jesu li prvi ljudi izprva bili dobri?*
Prvi ljudi bili su izprva dobri i sveti.

17. *Kako su živjeli prvi ljudi u zemaljskom raju?*
U zemaljskom raju živjeli su prvi ljudi veoma sretno, pa ne bi bili nikada umrli, da su slušali Boga.

18. *Koji je najljepši dar, što ga je Bog dao prvim ljudima?*
Najljepši dar, što ga je Bog dao prvim ljudima, jest posvećujuća milost.
Po milosti posvećujućoj bili su prvi ljudi Božja djeca, i kao takvi mogli su doći u nebo k Bogu, svome nebeskome Otcu. Zato je Bog stvorio prve ljude, da dođu k njemu u nebo.
I mi smo zato na svietu, da Boga spoznamo, ljubimo, služimo i tako u nebo dođemo.

*

PRIMJENA. Bog je naš nebeski Otac, a mi smo njegova djeca. Rado misli na svoga nebeskoga Otca! Pobožno izgovaraj rieči: »O t č e n a š, k o j i j e s i n a n e b e s i m a. S v e t i s e i m e t v o j e!«

4. PRVI SU LJUDI PRESTUPILI BOŽJU ZAPOVIED — GRIEH PRVIH LJUDI

Bog je rekao Adamu: »Sa svakoga drveta u vrtu slobodno jedi! Ali s drveta u sredini raja ne jedi, jer ako budeš jeo, morat ćeš umrieti.«

Prvi ljudi nisu ostali dugo sretni. Đavlu je bilo žao, što su oni djeca Božja, pa je unišao u zmiju, da ih nagovori na zlo.

Jednom je Eva došla k onom drvetu u sredini raja. I reče joj zmija: »Zašto vam je Bog zapovjedio, da ne jedete od svakoga drveta?« Eva je odgovorila: »Da možda ne umremo.« A zmija joj reče: »Ne ćete nikako umrieti, nego ćete biti kao Bog, ako budete jeli.«

Žena je vidjela na drvetu liepo voće. Uzela ga je i jela. Potom je dala od toga voća i svojemu mužu, pa je jeo i on.

Tako su prvi ljudi prestupili zapovied i učinili grieh.

*

19. *Što je Bog zapovjedio prvim ljudima?*
Bog je zapovjedio prvim ljudima, da ne jedu voće s drveta u sredini raja.

20. *Jesu li prvi ljudi držali Božju zapovied?*
Prvi ljudi nisu držali Božju zapovied, nego su jeli zabranjeno voće i tako su sagriešili.

21. *Što Bog ljubi, a što mrzi?*
Bog ljubi dobro, a mrzi zlo. Bog je s v e t.

22. *Što zna Bog?*
Bog zna i vidi sve pa i ono što mi mislimo. Bog je s v e z n a j u ć.
Božje oko uviek gleda, — Sakrit mu se ništa ne da!

*

PRIMJENA. Bog je najveće i najmilije dobro, pa ga ne smijemo griehom uvriediti. Ne slušaj onoga, koji bi te zavodio na zlo, jer bi i ti lako mogao izgubiti posvećujuću milost. U napasti reci Bogu pobožno: »I n e u v e d i n a s u n a p a s t !«

5. BOG KAZNI GRIEH I OBEĆAVA SPASITELJA — O IZTOČNOM GRIEHU

Kad su prvi ljudi sagriešili, izgubili su posvećujuću milost i nisu više bili Božja djeca. Uto su čuli Božji glas, pa su se od straha sakrili među drveta u raju. A Bog zovnu Adama:

»Adame, gdje si?« On se odazva: »Čuo sam tvoj glas, pa sam se uplašio i sakrio se.« Bog mu reče: »Da nisi jeo s onoga drveta, s kojega sam ti zapovjedio da ne jedeš.« Adam odgovori: »Žena, koju si mi dao za družicu, dala mi je jesti s drveta, pa sam jeo.« Onda Bog upita ženu: »Zašto si to učinila?« Eva odgovori: »Zmija me je prevarila, pa sam jela.«

Tada reče Gospodin Bog zmiji, da će doći jedna sveta žena, koja će biti Majka Spasiteljeva. Ona će zmiji satrti glavu. Evi je Bog rekao: »Ti ćeš se mnogo mučiti sa svojom djecom«. A Adamu je rekao: »Trnje će ti rasti na zemlji i zemlju ćeš težko obrađivati; a napokon ćeš umrieti.«

Potom je načinio Bog Adamu i Evi haljine od kože i potjerao ih iz raja. A pred rajem postavio je anđele s plamenim mačem, da čuvaju put u raj.

✱

23. *Što su izgubili prvi ljudi, kad su sagriešili?*

Kad su prvi ljudi sagriešili, izgubili su posvećujuću milost, djetinjstvo Božje i pravo na nebo.

Osim toga Bog je prve ljude kaznio, da ih je iztjerao iz raja zemaljskoga, pa su se morali mnogo mučiti i napokon umrieti.

24. *Da li je prvi grieh naškodio samo Adamu i Evi?*

Prvi grieh naškodio je ne samo Adamu i Evi nego i svima ljudima.

Prvi grieh iztiče od Adama i Eve i prelazi na sve ljude zajedno s kaznom; zato se svi ljudi rađaju u tom griehu.

25. *Kako se zove grieh, u kojemu se svi ljudi rađaju?*

Grieh, u kojem se svi ljudi rađaju, zove se iztočni grieh.

Prvi ljudi izgubili su radi grieha posvećujuću milost i više nisu bili Božja djeca.

Jedinu je blaženu Djevicu Mariju Bog očuvao od iztočnoga grieha. Blagdan Bezgrješnoga začeća blažene Djevice Marije slavimo 8. prosinca.

26. *Da li bi mogao ikoji čovjek s iztočnim griehom doći u nebo?*

S iztočnim griehom ne bi nikoji čovjek mogao doći u nebo, da se nije Bog smilovao na ljude.

27. *Kako se Bog smilovao na ljude?*

Bog se smilovao na ljude tako, da im je obećao Spasitelja, koji će ih izbaviti od grieha.

Da nam ne bi Krista Spasa,
Ne bi raju bilo glasa.

Radi grieha prvih ljudi Bog je zatvorio nebo. Zato nisu u Starom zavjetu mogli ni najsvetiji ljudi poslije smrti doći u nebo. Nisu došli ni u pakao, nego nad pakao, gdje su čekali Spasitelja.

✱

PRIMJENA. Bog nam oprašta iztočni grieh na svetom krstu. Tamo smo dobili posvećujuću milost i postali smo Božja djeca. Pazi, da težkim griehom ne izgubiš posvećujuću milost, koju si dobio(la) na sv. krstu!

6. BOG DAJE DESET ZAPOVIEDI

Od Adamovih potomaka nastali su mnogi narodi. Od tih je Bog izabrao narod izraelski, koji je vjerovao u pravoga Boga i čuvao nadu u obećanoga Spasitelja.

Kad je izraelski narod boravio pod gorom Sinaj, javio se Bog Mojsiju, vođi naroda, i rekao mu: »Budite pripravni za treći dan, jer će Bog saći pred svim narodom na goru Sinaj!« I pripravljali su se Izraelci tri dana: prali su svoje haljine i čuvali se grieha.

Treći dan zagrme gromovi i munje zasievaju i zatrubi trublja vrlo jako. Gora Sinaj sva se dimila i tresla. I Gospodin Bog proglasi ove zapoviedi:

1. **Ja sam Gospodin Bog tvoj, nemaj drugih bogova uz mene!**
2. **Ne izusti imena Gospodina Boga svoga uzalud!**
3. **Spomeni se, da svetkuješ dan Gospodnji!**
4. **Poštuj otca i mater, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji!**

5. **Ne ubij!**
6. **Ne sagrieši bludno!**
7. **Ne ukradi!**
8. **Ne reci lažna svjedočanstva na bližnjega svoga.**
9. **Ne poželi žene bližnjega svoga.**
10. **Ne poželi nikakve stvari bližnjega svoga.**

Kad su Izraelci čuli glas Božji, i gromove i trublje i vidjeli munje, gdje sievaju, vrlo su se uplašili i rekli su: »Činit ćemo sve, što je kazao Gospodin.«

I Mojsije primi od Boga dvie kamene ploče, na kojima je bilo napisano deset zapoviedi Božjih.

*

28. *Tko nam je dao deset zapoviedi Božjih?*

Deset zapoviedi Božjih dao nam je sâm Gospodin Bog na gori Sinaju.

29. *Na što je Bog napisao deset zapoviedi?*

Bog je napisao deset zapoviedi na dvie kamene ploče.

30. *Zašto nam je Bog dao deset zapoviedi?*

Bog nam je dao deset zapoviedi, da ih držimo i tako dođemo u nebo.

*

PRIMJENA. Pobožni ljudi razmišljaju svako veče prije spavanja redom prema zapoviedima Božjim, što su taj dan sagriešili. Potom se skrušeno pokaju za svoje griehe. Čini i ti tako, jer ne znaš ni dana ni časa, kad će te Bog pozvati s ovoga svieta! Na to te podsjećaju »Večernje molitve« u molitveniku. Ako budeš tako činio svaki dan, najljepše ćeš se pripraviti za sv. izpovied.

Pazi na kratko tumačenje Božjih zapoviedi!

7. IZRAELCI U SUŽANJSTVU — PRESTUPAK ZAPOVIEDI

Izraelski je narod često kršio Božje zapoviedi, a mnogi su odpali od Boga i propali zauviek. Bog je narodu slao proroke, da ga uče, opominju, karaju i sjećaju na obećanoga Spasitelja. Ali izraelski narod često nije slušao svojih proroka. Napokon dopusti Bog, da navale na njega neznabožački Asirci i Babilonci. Oni su mu oplienili zemlju, popalili i razvalili glavni grad Jeruzalem, a narod su odveli u sužanjstvo. Na razvalinama svetoga grada Jeruzalema gorko je plakao prorok Jeremija radi grieha svoga naroda i pozivao ga, da se obrati Gospodinu Bogu svojemu.

U sužanjstvu je izraelski narod trpio mnoge nevolje. Stoga se obraćao Bogu i molio, da mu se smiluje i pošalje Spasitelja. A Bog izbavi narod od nevolja, i on se vrati u domovinu iza pretrpljenih mnogih kazna za griehe.

*

Izraelski narod nije mario za opomene svojih svetih proroka, već je s v o j e v o l j n o i h o t i m i c e prestupao Božje zapoviedi.

31. *Što čini, tko hotimice prestupi Božju zapovied?*

Tko hotimice prestupi Božju zapovied, čini grieh.

Č o v j e k m o ž e s a g r i e š i t i, ako zlo misli, govori, čini, ili ako ne izvrši ono, što mu je dužnost.

Svi griesi nisu jednaki: ima v e l i k i h i m a l i h grieha. Veliki griesi zovu se s m r t n i, a mali zovu se l a k i griesi.

S m r t n i g r i e h č i n i, tko svojevoljno prestupi zapovied Božju u velikoj stvari; a l a k i g r i e h č i n i, tko svojevoljno prestupi zapovied Božju u maloj stvari, ili u velikoj, ali ne posve svojevoljno. Svakoga grieha treba se čuvati, jer svakim griehom vrieđamo Boga, a sebi pribavljamo kazne na ovom i na drugom svietu.

S m r t n i m g r i e h o m z a s l u ž u j e m o mnoge težke kazne na ovom svietu i vječnu muku u paklu. L a k i m g r i e h o m z a s l u ž u j e m o vremenite kazne na ovom svietu i na drugom u čistilištu.

*

IZPITIVANJE SAVJESTI I POKAJANJE

Duše Sveti, prosvietli me, da mogu spoznati svoje griehe, koje sam danas učinio(la) i da se za njih od srdca pokajem.

1. Molitve?	**6. Bezsramno? . . .**
2. Kletva (psovka)? . . .	**7. Krađa? . . .**
3. Sveta misa? . . .	**8. Laž?**
4. Roditelji?	**9. Ružne misli? . . .**
5. Svađa?	**10. Želja za tuđim stvarima?**

Petak i postni dani? . . .

Glavni griesi: oholost, škrtost, bludnost, zavist, neumjerenost u jelu i pilu, srditost, lienost.

Kajem se od svega srdca, što sam uvriedio(la) Boga, najveće i najmilije dobro. Mrzim na sve svoje griehe i tvrdo odlučujem, da ću se popraviti i da ne ću više griešiti.

8. LJUDI SU ČEKALI SPASITELJA — BOG SIN SPASITELJ

Dugo nije bilo Spasitelja, kojega je Bog obećao ljudima. Za to vrieme svi su se narodi pokvarili i nisu držali Božjih zapoviedi. Jedini je izraelski narod sačuvao vjeru u pravoga Boga i ufanje u Spasitelja, jer je Izraelce Bog čuvao.

Bog je višeput unapried kazao svetim prorocima, da će Spasitelj doći iz kraljevskoga roda Davidova; da će se roditi u

Betlehemu od svete Djevice i činiti velika čudesa; da će trpjeti, umrieti i spasiti ljude; da će uzkrsnuti i na nebo uzaći.

Dobri su ljudi rado mislili na Spasitelja i molili Boga, da ga što prije pošalje.

*

32. *Da li je Bog odmah poslao Spasitelja?*

Bog nije odmah poslao Spasitelja. Ljudi su ga dugo čekali.

Vrieme prije Božića zove se Advent ili Došašće. Ono nas sjeća, kako su ljudi čekali Spasitelja.

33. *Što su proroci unapried kazali o Spasitelju?*

O Spasitelju su proroci unapried kazali, da će sâm Bog doći i spasiti nas; da će se roditi u Betlehemu od presvete Djevice i činiti velika čudesa; da će trpjeti, umrieti, uzkrsnuti i na nebo uzaći.

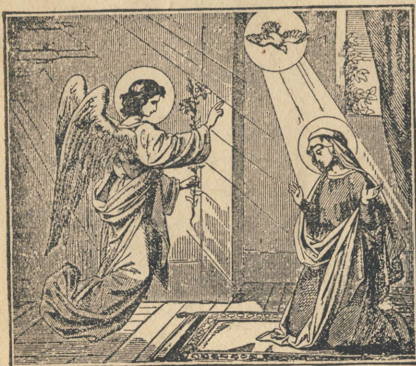
Napose su prorekli proroci, da će Spasitelja izdati za 30 srebrnika, bičevati ga, popljuvati, probosti mu ruke i noge, a za haljine njegove baciti kocke.

Što je Bog učinio za naše spasenje prije dolazka Isusova, zove se Stari zavjet, a što je učinio po Isusu, zove se Novi zavjet.

*

PRIMJENA. Ima na zemlji mnogo naroda, koji još nisu kršćani. Nekoji od njih još i danas čekaju Spasitelja i ne znaju za njegovu nauku. Moli se često, da Bog tim narodima pošalje misionare ili vjerovjestnike i pomogne ih, da upoznaju Spasitelja svieta. A ti, kršćanine, rado slušaj i uči kršćanski nauk!

9. ANĐEO NAVIEŠTA ISUSOVO ROĐENJE — UTJELOVLJENJE SINA BOŽJEGA

Kad je došlo vrieme, da dođe Spasitelj, poslao je Bog anđela Gabriela u grad Nazaret. Tu je živjela sveta Djevica, koja se zvala Marija. Ona je bila zaručena za pravednoga muža po imenu Josipa. Marija i Josip bili su od roda kralja Davida.

Anđeo dođe k Mariji i pozdravi je ovako: »Zdravo, milosti puna, Gospodin s tobom, blagoslovljena ti među ženama.« Kad je Marija čula te rieči, uplašila se. Anđeo joj reče: »Ne boj se, Marijo, našla si milost u Boga. Rodit ćeš sina i nadjeni mu ime Isus. On će biti velik, i nazvat će se Sin Svevišnjega, i dat će mu Gospodin Bog priestolje Davida, otca njegova, i kraljevstvu njegovu ne će biti kraja.« A Marija upita anđela: »Kako će to biti?» Anđeo joj odgovori: »To će biti po Duhu Svetom.« Tada reče Marija: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po rieči tvojoj.« I otiđe anđeo od nje.

Poslije toga pohodi blažena Djevica Marija svoju rođakinju Elizabetu, majku Ivana Krstitelja. Kad je Marija pozdravila Elizabetu, ova se napunila Duha Svetoga i rekla: »Blagoslovljena ti među ženama, i blagoslovljen plod utrobe tvoje. Blago tebi, što si vjerovala, jer će se izvršiti, što ti je kazao Gospodin.«

Tada objavi Bog i Josipu, što se Mariji dogodilo. U snu mu se javio anđeo Gospodnji i reče, da je Djevica Marija začela po Duhu Svetom i da će roditi Sina, kojemu neka nadjene ime Isus.

*

34. *Kako je anđeo Gabriel pozdravio blaženu Djevicu Mariju?*

Anđeo Gabriel pozdravio je blaženu Djevicu Mariju ovako: »Zdravo, milosti puna, Gospodin s tobom, blagoslovljena ti među ženama.«

35. *Što je anđeo naviestio blaženoj Djevici Mariji?*

Anđeo je naviestio blaženoj Djevici Mariji, da će ona biti Majka Isusa Krista, Sina Božjega.

Sin Božji postao je čovjekom po Duhu Svetom. Tome ima već blizu dvie tisuće godina. Toga se sjećamo na Blagoviest (25. ožujka).

36. *Tko je Isus Krist?*

Isus Krist je druga božanska osoba, jedinorođeni Sin Božji, koji je sišao za nas s neba na zemlju i postao čovjekom.

Ime »Isus« znači Spasitelj ili Odkupitelj. Ime »Krist« znači Pomazanik ili Mesija.

37. *Zašto je Sin Božji postao čovjekom?*

Sin Božji postao je čovjekom, da može za nas trpjeti i umrieti, jer kano Bog nije mogao ni trpjeti ni umrieti.

*

PRIMJENA. Kad ujutro, o podne i uveče zvoni na Pozdravljenje, izmoli »Anđeo Gospodnji«. Dok to moliš, sjećaj se, kako je Sin Božji došao na ovaj sviet, da nas odkupi od grieha i da nam opet pribavi izgubljenu milost.

10. ROĐENJE ISUSOVO — PASTIRI U BETLEHEMU — BOŽIĆ

a) Rimski car August izdao je zapovied, da prebroje sve ljude u njegovoj zemlji. I pošli su ljudi, da se prijave, svaki

onamo, gdje su mu živjeli djedovi. Josip i Marija bili su od kraljevskoga roda Davidova. Zato su otišli iz Nazareta u Betlehem, grad Davidov, da se ondje prijave.

Kad su došli u Betlehem, nisu mogli nigdje naći stana. Onda otiđu izvan grada, nađu kraj Betlehema štalicu i uđu u nju. Onu svetu noć rodio se u štalici Spasitelj svieta, Isus Krist. Marija, Majka njegova, povila ga je i položila u jaslice.

*

38. *Kako je Sin Božji postao čovjekom?*

Sin Božji postao je čovjekom tako, da je uzeo dušu i tielo, kako i mi ljudi imamo.

Isus Krist je dakle pravi Bog i pravi čovjek.

39. *Gdje se Isus Krist rodio?*

Isus Krist rodio se u Betlehemu u štalici.

Spomen na Isusovo rođenje slavimo na Božić (25. prosinca). Dan prije Božića zove se Badnjak.

40. *Tko je Majka Isusa Krista?*

Majka Isusa Krista je blažena Djevica Marija.

Blažena Djevica Marija zove se i Majka Božja ili Bogorodica, jer se od nje rodio Isus Krist, Sin Božji. Sveti Josip bio je Isusu samo hranitelj. Gospodina Isusa Krista s Djevicom Marijom i svetim Josipom zajedno nazivamo Sveta obitelj. Svaka kršćanska obitelj treba da se posveti svetoj obitelji.

b) One noći, kad se rodio Isus, čuvali su pastiri svoje stado u okolici Betlehema. I gle! Anđeo Gospodnji dođe k njima i svjetlost ih obasja. Pastiri su se vrlo uplašili. I reče anđeo: »Ne bojte se! Javljam vam veliku radost: danas vam se rodio Spasitelj u Betlehemu. I eto vam znaka: naći ćete diete, gdje leži u jaslicama.« Ujedanput je došlo s neba mnogo anđela, koji su hvalili Boga i pjevali: »Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima, koji su dobre volje.« I anđeli se vrate u nebo.

Tada su se pastiri odmah požurili u Betlehem, gdje su našli diete Isusa u jaslicama. Pastiri su se poklonili Isusu. Zatim su se radostni vratili i zahvaljivali Bogu za sve, što su čuli i vidjeli.

*

41. *Tko je prvi došao pokloniti se djetetu Isusu?*

Prvi su došli pokloniti se djetetu Isusu pobožni pastiri iz okolice Betlehema.

42. *Tko je javio pastirima, da se rodio Isus?*

Da se rodio Isus, javio je pastirima anđeo.

42. *Što su pjevali anđeli, kad se rodio Isus?*

Kad se rodio Isus, pjevali su anđeli: »Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima, koji su dobre volje.«

44. *Gdje se možemo i mi lako pokloniti Isusu?*

I mi se možemo lako pokloniti Isusu u crkvi.

45. *Na kojem je mjestu Isus u crkvi?*

Isus je u crkvi na oltaru u svetohraništu.

Osmi dan poslije rođenja nadjenuli su božanskome djetetu ime Isus. Toga se sjećamo na Novu godinu (1. siečnja).

*

PRIMJENA. Božić je najmiliji kršćanski blagdan. Na uspomenu Isusova rođenja kitimo na Badnjak božićno drvo i postavljamo jaslice. Isus Krist, Sin Božji, došao je na zemlju i rodi se u jaslicama kao siromašno djetešce. Tako je Isus pokazao, kako su siromasi mili Bogu, samo ako su dobri. Darovi pod božićnim drvcem sjećaju nas na velike darove, koje nam je Isus Krist donio s neba. Dobri se kršćani sjećaju o Božiću siromaha, pa ih daruju, da i oni veselije provedu taj sveti blagdan.

Pjesme za Božić: »Narodi nam se Kralj nebeski«, »U to vrieme godišta«, »Kirie eleison«, »Svim na zemlji«, »Djetešce ti moje drago«, »Spavaj, spavaj, Djetiću«.

11. MUDRACI U BETLEHEMU — BOGOJAVLJENJE

Kad se Isus rodio u Betlehemu, došli su mudraci s iztoka u Jeruzalem, glavni grad židovske zemlje. I oni zapitaju: »Gdje je židovski kralj, koji se rodio, jer smo vidjeli njegovu zviezdu na iztoku i došli smo, da mu se poklonimo«.

Kad je to čuo kralj Herod, uplašio se vrlo i upitao svećenike i starješine, gdje bi se Krist rodio? Oni su odgovorili: »U Betlehemu, jer je tako Bog rekao.«

Onda je Herod izpitivao mudrace, kad im se pojavila zviezda? Zatim ih je poslao u Betlehem i rekao im: »Idite i razpitajte dobro za diete, pa kad ga nađete, javite mi, da idem i ja, da mu se poklonim.«

Mudraci su pošli iz Jeruzalema. I opet im se pokazala ona zviezda, koju su vidjeli na iztoku. Kad su mudraci našli božansko diete s Marijom, Majkom njegovom, pali su ničice i poklonili se Isusu i dali svoje darove: tamjan (kao Bogu), zlato (kao

kralju) i plemenitu mast (kao čovjeku). Potom im Bog zapovjedi, da se ne vraćaju k Herodu. I mudraci otiđu drugim putem u svoju zemlju.

*

46. *Tko je poslije pastira došao pokloniti se djetetu Isusu?*

Poslije pastira došli su se pokloniti djetetu Isusu tri mudraca ili tri kralja s iztoka.

47. *Kako su doznali mudraci, da se rodio Isus?*

Da se rodio Isus, doznali su mudraci po čudnovatoj zviezdi, koja im se pojavila na iztoku.

Spomen na poklon svetih triju kralja djetetu Isusu slavimo na Bogojavljenje ili Sveta tri kralja (6. siečnja). Taj dan je zapovjedni blagdan, pa ga moramo svetkovati kao i ostale blagdane, koje je Crkva naredila. Prva zapovied crkvena glasi: »Svetkuj zapoviedane blagdane.«

*

PRIMJENA. Isti Isus, kojemu su se klanjali sveta tri kralja, nalazi se u crkvi na oltaru u svetohraništu. To nam pokazuje »vječno« svietlo, koje gori pred svetohraništem. Kad dođeš u crkvu i kad odlaziš iz crkve, okreni se prema svetohraništu, prigni koljeno pred Isusom i tako mu se pokloni.

12. MARIJA I JOSIP PRIKAZUJU ISUSA U HRAMU — SVIEĆNICA

Kad je Isusu bilo četrdeset dana, donieli su ga Josip i Marija u Jeruzalem, da ga prikažu Bogu. Ujedno su prinieli u hramu svoj dar: dvie grlice i dva goluba. Tako je propisivao zakon Božji.

U to je vrieme živio u Jeruzalemu pobožni starac imenom Šimun. Njemu je Duh Sveti kazao, da ne će umrieti, dok ne bude vidio Spasitelja. Dok su Josip i Marija bili s božanskim djetetom u hramu, došao je Šimun i odmah je prepoznao obećanoga Spasitelja. Tada je Šimun uzeo Isusa na ruke i rekao: »Sad ću mirno umrieti, jer sam vidio Spasitelja svieta.« A Mariji, Majci Isusovoj, reče: »Ti ćeš se mnogo žalostiti, jer će ljudi progoniti Isusa.«

U isto je doba živjela u Jeruzalemu i starica imenom Ana. Ona je često dolazila u hram, mnogo je postila i molila. I ona je došla u hram, kad su Isusa prikazali. Sretna, što je vidjela Isusa, zahvaljivala je Bogu i ljudima je pripoviedala, da je došao Spasitelj.

*

48. *Što znamo o Isusu, kad mu je bilo četrdeset dana?*

Kad je Isusu bilo četrdeset dana, bio je u jeruzalemskom hramu Bogu prikazan.

Spomen na taj dan slavimo na Sviećnicu (2. veljače). Svećenik blagoslivlja na taj dan u crkvi voštane svieće. Potom idu vjernici sa zapaljenim sviećama u obhodu. Ovaj obhod naznačuje put Marijin u Jeruzalem, kad je Isusa u naručju nosila u hram.

*

PRIMJENA. Mi smo još sretniji od starca Šimuna, jer možemo i smijemo primiti Isusa u svoje srdce u svetoj pričesti. Treba da misliš rado na Isusa. Želi ga primiti i pripravljaj se za taj dan tako, da se čuvaš grieha i pobožnije moliš.

Dobri kršćani užižu blagoslovljene svieće kod kuće, kad zaprieti kakva nevolja, nevrieme ili bolest, i mole Boga da odvrati od njih svaku nesreću. Isto tako stavljaju se blagoslovljene svieće u ruke umirućima, neka ih Bog vodi u svietlo vječnoga života.

13. BIEG SVETE OBITELJI U EGIPAT — SKROVITO ŽIVLJENJE ISUSOVO

Herod je uzalud čekao mudrace i vrlo se razljutio, što se nisu vratili k njemu. Nato je zapovjedio, da se u Betlehemu i okolici pomore svi dječaci do dvie godine. Herod je mislio, da će tako pogubiti Isusa.

Ali prije nego su došli Herodovi ljudi, javio se anđeo Josipu u snu i rekao: »Ustani, uzmi diete i njegovu Majku i bježi u Egipat, jer Herod hoće da pogubi diete.« Josip je ustao odmah, pa je s božanskim djetetom i njegovom Majkom pobjegao u Egipat.

Uto su stigli Herodovi ljudi i pomorili sve dječake do dvie godine u Betlehemu i njegovoj okolici. I nastao je u Betlehemu veliki plač.

Sveta obitelj ostala je u Egiptu do Herodove smrti. A kad je Herod umro, opet se javio anđeo Josipu i rekao mu: »Vrati se, jer su

umrli oni, koji su htjeli ubiti diete.« Tada se vrati Sveta obitelj i nastani se u Galileji, u gradu Nazaretu.

*

49. *Zašto je Sveta obitelj pobjegla u Egipat?*

Sveta obitelj pobjegla je u Egipat, jer je kralj Herod htio pogubiti Isusa.

50. *Gdje je živio Isus, kad se vratio iz Egipta?*

Kad se Isus vratio iz Egipta, živio je u Nazaretu u kući svojih roditelja i bio im je poslušan.

51. *Zašto je Isus, Sin Božji, htio biti poslušan?*

Isus, Sin Božji, htio je biti poslušan, da pokaže djeci kako treba slušati roditelje.

*

PRIMJENA. Isus je pokazao, kako treba držati četvrtu zapovied Božju. Budi dobar(ra), slušaj svoje roditelje, moli Boga, da te oslobodi od zla! Pobožno izgovaraj u Otčenašu rieči: »Izbavi nas od zla!«

14. DVANAESTGODIŠNJI ISUS IDE U HRAM — POLAZAK SLUŽBE BOŽJE

Marija i Josip išli su svake godine u Jeruzalem na blagdane. Kad je Isusu bilo dvanaest godina, pošao je i on s njima. Poslije blagdana vraćali su se kući, a Isus je ostao u Jeruzalemu. Marija i Josip otidu dan hoda i opaze, da nema Isusa u družtvu. A kada ga nisu našli među rođacima i znancima, vratili su se u Jeruzalem, da ga tamo traže. Poslije tri dana nađu ga u hramu među učiteljima, kako ih sluša i pita. A svi, koji su ga slušali, divili su se, kako Isus mudro pita i odgovara.

Tada mu reče Majka: »Sinko, što si nam učinio tako? Evo žalostni smo te tražili.« A Isus odgovori: »Zašto ste me tražili? Zar niste znali, da meni treba biti u onom, što je Otca mojega?« I vratio se Isus sa svojim roditeljima u Nazaret, i bio im je poslušan; tu je ostao do svoje tridesete godine.

*

52. *Što znamo o Isusu, kad mu je bilo dvanaest godina?*

Kad je Isusu bilo dvanaest godina, išao je sa svojim roditeljima u Jeruzalem i ondje ostao tri dana u hramu.

53. *Zašto je Isus išao u hram?*

Isus je išao u hram, da nam pokaže, kako treba rado ići u crkvu, ondje se pobožno vladati i Boga moliti.

54. *U koje dane treba ići u crkvu?*

U crkvu treba ići svake nedjelje i u sve zapoviedane blagdane.

*

PRIMJENA. Tebi je crkva blizu, pa zato ti je moguće, da lako i redovno dolaziš u crkvu k svetoj misi. Znaj, da je crkva kuća Božja i stan Isusov. Stoga budi u crkvi uviek miran(na), pristojan(na) i pobožan(na), da razveseliš tako Gospodara crkve, koji se nalazi u presvetom oltarskom sakramentu. To nam osobito zapovieda treća zapovied Božja i druga zapovied crkvena.

15. KRŠTENJE ISUSOVO — O PRESVETOM TROJSTVU.

U okolici rieke Jordana živio je sveti Ivan Krstitelj, sin Zaharije i Elizabete. On je već kao dječak otišao u pustinju i ondje činio pokoru. Nosio je priprosto odielo i hranio se siromašno. Nije pio vina ni opojnog pila. Bog je Ivana pozvao, da pripravi narod za Isusov dolazak. Ivan je počeo propoviedati: »Pokoru činite, jer je blizu kraljevstvo nebesko.« Mnogi su ljudi dolazili k sv. Ivanu i priznavali svoje griehe, a Ivan ih je krstio u rieci Jordanu.

Kad je bilo Isusu trideset godina, došao je i on k Ivanu, da ga krsti. Ivan je rekao Isusu: »Treba da ti mene krstiš, a ne ja tebe.« Isus mu odgovori: »Pusti samo, jer tako Bog hoće.« Tada je Ivan krstio Isusa. Potom se otvori nebo i siđe na njega Duh Sveti kao golub u tjelesnom obliku. I čuo se glas nebeskoga Otca: »Ovo je Sin moj ljubazni, koji je po mojoj volji.«

*

55. *Tko se objavio kod Isusova krštenja?*

Kod Isusova krštenja objavio se Bog: Otac, Sin i Duh Sveti.

56. *Koliko je osoba u Bogu?*

U Bogu su tri osobe: Otac, Sin i Duh Sveti.

57. *Da li je svaka božanska osoba pravi Bog?*

Jest; Otac je pravi Bog, Sin je pravi Bog i Duh Sveti je pravi Bog.

58. *Da li je ipak samo jedan Bog?*

Jest, te tri božanske osobe samo su jedan Bog.

59. *Kako se tri božanske osobe zovu jednim imenom?*

Tri božanske osobe zovu se jednim imenom presveto Trojstvo.

Da vjerujemo u presveto Trojstvo, pokazujemo, kad se križamo, jer onda izgovaramo: »U ime Otca i Sina i Duha Svetoga« i kad molimo: »Slava Otcu i Sinu i Duhu Svetomu«. — Prve nedjelje poslije Duhova slavimo blagdan presvetog Trojstva.

•

PRIMJENA. Isus je odvieka jedinorođeni Sin Božji, a mi smo djeca Božja po milosti, koju nam je Duh Sveti dao na svetom krštenju. Križaj se često, ali izgovaraj ova sveta imena pobožno. Pazi, da ničim ne pogrdiš presveto ime Božje ili druga sveta imena, jer to zabranjuje druga zapovied Božja.

16. ISUS ČINI PRVO ČUDO NA SVATBI — SAKRAMENAT ŽENITBE

Bila je svatba u Kani Galilejskoj. Na tu je svatbu bio pozvan i došao Gospodin Isus sa svojom presvetom Majkom i s učenicima. Kod svatbe je ponestalo vina. A Marija reče Isusu: »Nemaju vina.« Isus joj odgovori: »Još nije došao moj čas.« A Marija je razumjela, da će Isus pomoći. Zato je rekla slugama, neka čine, što god im bude rekao Isus. A bilo je ondje šest velikih posuda za vodu. I reče Isus slugama: »Napunite sudove vodom!« I napunili su ih do vrha. Opet reče Isus slugama: »Zahvatite i nosite kumu!« Kad je kum okusio vodu, koja je postala vino, a nije znao odkuda je, pozvao je mladenca i rekao mu: »Svaki čovjek najprije iznosi dobro vino, a onda slabije; ti si pak sačuvao dobro vino sve dosad.« To je bilo prvo čudo, koje je Isus učinio na svatbi, u Kani Galilejskoj; i vjerovali su u njega učenici njegovi.

*

60. *Koje je prvo Isusovo čudo?*

Prvo je Isusovo čudo, što je pretvorio vodu u vino.

61. *Gdje je Isus učinio prvo čudo?*

Isus je učinio prvo čudo na svatbi u Kani Galilejskoj.

Time, što je Isus došao na svatbu, odlikovao je mladence, a ženitbi je dao veliku čast i svetost. Po ženitbi dobivaju mladenci od Boga roditeljsku vlast i milost, da u ime Gospodnje zapoviedaju svojoj djeci i da ih odgoje kršćanski. Ženitbu je Isus uzvisio na sakramenat.

62. *Što je ženitba?*

Ženitba je sakramenat, kojim se podjeljuje roditeljska vlast i milost.

63. *Tko je naredio ženitbu?*

Ženitbu je naredio sam Bog u zemaljskom raju, a Isus ju je uzvisio na sakramenat.

64. *Kako dugo traje ženitbeni vez?*

Ženitbeni vez traje do smrti muža ili žene.

*

PRIMJENA. Moli Boga svaki dan za svoje roditelje, i nastoj da im učiniš kakvu uslugu i veselje! Pomaži ih koliko možeš, osobito kad ostare. A kad ih Bog uzme k sebi u vječnost, moli svaki dan za pokoj njihove duše.

17. ISUS UTIŠA OLUJU NA MORU — ISUSOVA ČUDESA

Jednom dođe Isus sa svojim učenicima do Galilejskoga mora i uđe u lađicu, a za njim uđu i njegovi apostoli. I reče Isus apostolima: »Odplovimo na drugu stranu mora!« I oni odploviše. Dok su tako plovili, Isus je zaspao. Ujedanput se digne na moru velika oluja, tako da su lađicu pokrili valovi. Uplašeni učenici prikuče se Isusu, probude ga i reknu: »Gospodine, izbavi nas, jer ćemo poginuti!» A Isus im reče: »Zašto ste tako strašljivi, malovjerni?» Tada zapovjedi Isus vjetrovima i moru i postane velika tišina. A ljudi, koji su to vidjeli, čudili se i govorili su: »Tko je ovaj, da ga slušaju vjetrovi i more?»

Isus je činio i mnoga druga čudesa. Kad su učenici Ivana Krstitelja pitali Isusa, da li je on obećani Spasitelj, odgovori im Isus: »Idite i javite Ivanu, što čujete i vidite: Sliepi gledaju, hromi hodaju, gubavi se čiste, mrtvi ustaju, siromašnima se propovieda evanđelje.«

*

65. *Kaži nekoliko čudesa, što ih je činio Isus!*

Isus je pretvorio vodu u vino; utišao oluju na moru; ozdravljivao bolestne i uzkrisivao mrtve.

66. *Zašto je Isus činio čudesa?*

Isus je činio čudesa, neka ljudi poznaju, da je on pravi Sin Božji.

Isus kao pravi čovjek bio je umoran i spavao je u lađi, a kao pravi Bog zapoviedao je vjetru i valovima i činio čudesa.

67. *Što vjerujemo o Isusu Kristu?*

O Isusu Kristu vjerujemo, da je pravi Bog i pravi čovjek.

*

PRIMJENA. Neka nas umiri i tješi, što nam Isus u nevoljama može pomoći! Zato treba da se njemu pobožno molimo i čvrsto se u njega uzdamo.

18. ISUS JE NAHRANIO PET TISUĆA LJUDI — BOG JE NAŠ PREDOBRI OTAC

Kad je Isus jednom bio u pustinji, dođe k njemu mnogo ljudi. Isus ih je učio i ozdravljivao njihove bolestnike. Pred večer zapita Isus apostole: »Gdje ćemo kupiti hljeba, da ovi jedu?« Jedan apostol odgovori: »Trebalo bi mnogo novaca za hljeb, da svaki dobije samo malo.« A drugi apostol reče: »Ovdje je jedan dječak, koji ima pet ječmenih hljebova i dvie ribice; ali što je to za tolike!« Nato Isus zapovjedi apostolima: »Kažite ljudima neka sjednu!« I ljudi su posjedali na travu, a bilo ih je pet tisuća. Tada uze Isus hljebove i ribe, zahvali Bogu, blagoslovi ih, prelomi, hljebove i dade učenicima, da diele među ljude. Kad su se ljudi nasitili, reče Isus apostolima: »Saberite komade, što su preostali, da ništa ne propadne.« A apostoli su sabrali i napunili dvanaest košara komada, što su preostali. Kad je narod vidio to čudo, rekao je: »Ovo je zaista prorok, koji ima doći na sviet.« Isus je znao, da ga ljudi hoće učiniti kraljem; zato je otišao u goru sâm i molio ondje.

Mnogi od tih ljudi tražili su Isusa i našli ga drugi dan u gradu Kafarnaumu. Isus je znao, da bi se opet htjeli nasititi kruhom, pa im je rekao, neka se brinu i za kruh, koji ostaje za život vječni. Na to su mu ljudi rekli: »Daj nam, Gospodine, svagda taj kruh!« Isus im reče: »Ja sam živi kruh, koji sam sišao s neba. Tko bude jeo od ovog kruha, živjet će uviek; i kruh, koji ću ja dati, tielo je moje.« Ljudi su govorili: »Kako nam ovaj može dati svoje tielo za jelo?« A Isus im odgovori: »Zaista, zaista vam kažem: ako ne budete jeli tiela Sina čovječjega i pili njegove krvi, ne ćete imati života. Tko jede tielo moje i pije krv moju, ima život vječni.« Nato su ga svi ostavili osim apostola.

*

Isus je ljude nahranio u pustinji. Isus hrani i nas. Ljudi obrađuju zemlju, siju sjeme i žanju usjeve, ali Bog daje da raste.

68. *Skrbi li se Bog i za nas?*

Bog se skrbi i za nas, jer od njega nam je život i zdravlje, hrana i pilo i svako dobro za dušu i tielo.

Sjetimo se pjesmice: »Moja hrana i oprava...«

69. *Zašto nam Bog daje toliko dobra?*

Bog nam daje toliko dobra, jer je naš predobri otac.

70. *Kakvi treba da smo mi Bogu, kad je on naš predobri otac?*

Kad je Bog naš predobri otac, treba da smo i mi dobra njegova djeca i da ga ljubimo nadasve.

*

PRIMJENA. Budi Bogu zahvalan za svaki zalogaj, kojim ti hrani tielo za zemaljski život! Ne izostavljaj molitvu prije i poslije jela! Izgovaraj polagano i pobožno rieči: »Kruh naš svagdanji, daj nam danas!« Ali ima i nebeski hljeb, a to je sveta Pričest. Treba da moliš i za taj hljeb. Vladaj se tako dobro, da ga zavriediš primiti češće u svoje srdce. Taj nebeski hljeb hrani nas za vječni život.

19. ISUS BLAGOSLIVLJA DJECU — ISUSOV BLAGOSLOV

Isus je ljubio sve ljude, osobito djecu. Tako je jednom propoviedao narodu cieli dan i bio vrlo umoran. Podveče su došle majke s djecom, da ih Isus blagoslovi. Učenici su pak branili majkama, da idu k Isusu. A kad je to vidio Isus, rekao je apostolima: »Pustite djecu neka dolaze k meni i ne branite im,

jer takvima pripada kraljevstvo nebesko.« I Isus je djecu uzeo k sebi, zagrlio ih, metnuo na njih ruke i blagoslovio ih.

*

71. *Koga je Isus osobito ljubio?*

Isus je osobito ljubio djecu.

72. *Kako je Isus pokazao, da ljubi djecu?*

Da ljubi djecu, pokazao je Isus tako, što je stavio na njih ruke i blagoslovio ih.

73. *Zašto je Isus blagoslovio djecu?*

Isus je blagoslovio djecu, da ih sačuva od grieha i svakoga drugog zla.

74. *Gdje možemo i mi dobiti Isusov blagoslov?*

Isusov blagoslov možemo i mi dobiti osobito kod svete mise i kod »Večernje« ili »Blagoslova«.

*

PRIMJENA. Na svršetku svete mise blagoslivlja nas svećenik blagoslovom Boga Otca i Sina i Duha Svetoga. A kod Večernje ili Blagoslova, kad je izložen presv. oltarski sakramenat, blagoslivlja nas sam Isus. Dok se daje blagoslov s presvetim Sakramentom, poklekni, prikloni glavu, udari se u prsa i reci: »Budi hvaljen i slavljen Isus u presvetom oltarskom sakramentu, sada i vazda i u vieke vjekova. Amen.«

Djeca, koja su pred svetohraništem u crkvi mirna i pobožna, dobivaju od Isusa mnoge pomoći ili milosti. Isus ih osobito voli. Nevaljala pak djeca ne dobivaju od Isusa ništa, jer ga vriedjaju.

20. ISUS SE POBRINUO ZA BOLESTNIKE — SAKRAMENAT POSLJEDNJE POMASTI

Dok je Isus javno naučavao na zemlji, vrlo se brinuo i za bolestnike. Ljudi su mu priveli mnoge bolestnike, koji su trpjeli od različitih nevolja i bolova, a Isus ih je izcielio. Tako se jednom dogodilo u nekom gradu, da su do kuće, gdje je Isus učio, donieli na nosilima uzetoga bolestnika. U kući je bilo toliko ljudi, da nisu mogli s bolestnikom do njega. Zato su ga odnieli na krov i spustili pred Isusa nosila, na kojima je ležao bolestnik. Kad je Isus vidio njihovu vjeru, rekao je bolestniku: »Uzdaj se, sinko, opraštaju se griesi tvoji!« Zatim mu reče: »Ustani, uzmi nosila i idi kući!« A bolestnik je odmah ustao, uzeo nosila i otišao kući hvaleći Boga. Tako je Isus pomogao mnoge bolestnike: oprostio im griehe, a zatim ih je izcielio.

Ali je Isus naredio i svojim apostolima, da idu k bolestnicima i da ih pomognu. Apostoli su pošli i propoviedali bolestnicima, da čine pokoru; potom su ih mazali uljem i mnogi su bolestnici ozdravili.

Napokon je Isus za bolestnike naredio i jedan posebni sveti sakramenat. Taj sveti sakramenat zove se p o s l j e d n j a p o m a s t ili s v e t o u l j e.

*

75. *Što je posljednja pomast?*

Posljednja pomast je sakramenat naređen za bolestnike na korist duše, a višeput i tiela.

76. *Kada treba da primi bolestnik posljednju pomast?*

Posljednju pomast treba da primi bolestnik, ako je moguće, dok je još kod sviesti.

*

PRIMJENA. Ako tebi ili kome drugome u kući pošalje dragi Bog težku bolest, nemoj odvlačiti do posljednjega časa da pozoveš svećenika u kuću, jer te može preteći smrt prije negoli ti dođe svećenik u pomoć.

Svećenik će donieti u kuću Isusa, da ti pomogne svetim sakramentima izpoviedi, pričesti i posljednje pomasti. Ukućani težko grieše, ako bolestnik njihovom krivnjom na vrieme ne primi tih svetih sakramenata i umre bez njih.

Rado idi po svećenika, ako te pošalju ili zamole.

21. OTAC OPRAŠTA IZGUBLJENOMU SINU — SVETA IZPOVIED

Isus je pripoviedao ovu priču: Jedan je čovjek imao dva sina. Mlađi sin reče otcu, neka mu dade njegov dio od imovine. I otac mu dade. A sin uzme svoje i otiđe u daleku zemlju. Tamo je živio razkošno i grješno, pa je potrošio sve, što je imao.

Uto je nastao glad u toj zemlji i sin je bio u nevolji. Zato je otišao služiti nekoga gospodara one zemlje. Taj ga je poslao u svoj zaselak, da pase svinje. Tu je želio nahraniti se jelom, što su jele svinje, ali mu ni toga nije nitko dao.

Tada je sin počeo razmišljati: Kod moga otca imaju svi hljeba i previše, a ja ovdje umirem od glada. Ustat ću i otići ću otcu svojemu i kazat ću mu: »Otče, sagriešio sam Bogu i tebi; nisam dostojan više zvati se tvojim sinom; primi me u kuću kao najamnika.« Potom je ustao i otišao otcu.

Kad je još sin bio podaleko, ugledao ga je otac i bilo mu ga žao. Otac mu potrči u susret, zagrli ga i poljubi. A sin reče: »Otče, sagriešio sam Bogu i tebi; nisam dostojan zvati se tvojim sinom.« Otac pak zapovjedi slugama: »Iznesite brzo najljepše haljine i obucite ga; podajte mu na ruku prsten i na noge obuću; zakoljite ugojeno tele, da jedemo i da se veselimo. Jer ovaj moj sin bio je izgubljen i našao se.« I počeli su se veseliti.

I. PRIJE IZPOVIEDI

Izpitaj svoju savjest!

Izgubljeni sin mislio je u nevolji na svoga otca, koga je ostavio. Sjetio se svojih grieha. I mi treba da prije izpoviedi razmišljamo, što smo sagriešili. To se zove izpitivanje savjesti.

77. *Što moramo razmišljati prije izpoviedi?*

Prije izpoviedi moramo razmišljati, što smo sagriešili: to jest izpitati svoju savjest.

Prije izpitivanja savjesti pomoli se Bogu, da ti prosvietli pamet; zatim prizovi Majku Božju i svoga anđela čuvara. To možeš naći u molitveniku!

Lako se možemo sjetiti svojih grieha, ako se izpitujemo prema Božjim i crkvenim zapoviedima, što smo sagriešili.

Kod velikih i smrtnih grieha izpitaj se i za broj grieha, koliko puta si ih učinio.

Pokaj se za griehe!

Izgubljeni sin kajao se za svoje griehe, t. j. bilo mu je žao, što je ostavio svoga otca; sada mu je to bilo mrzko.

I mi moramo žaliti i mrziti na svoje griehe, kojima smo uvriedili Boga i zaslužili njegovu kaznu. To znači u sebi pobuditi kajanje.

78. *Što moramo u sebi pobuditi, da nam Bog oprosti griehe?*

Da nam Bog oprosti griehe, moramo u sebi pobuditi pokajanje.

79. *Što znači: pokajati se?*

Pokajati se znači: žaliti i mrziti na učinjene griehe.

Kod izpoviedi je najvažnije, da se skrušeno pokaješ za svoje griehe. Bez pokajanja Bog nikome ne oprašta griehe. Zato ne valja, da samo brzo izgovoriš rieči: »Kajem se od svega srdca . . .«, nego treba, da paziš na svaku rieč, koju kod toga izgovaraš, i da ti bude uistinu od sveg srdca žao, što si uvriedio(la) dragoga Boga, najveće i najmilije dobro.

Odluči, da ne ćeš više griešiti!

Izgubljeni sin odlučio je vratiti se svome otcu i popraviti se. I mi moramo odlučiti, da ćemo se vratiti Bogu i popraviti se. To je dobra odluka.

80. *Što moramo odlučiti prije izpoviedi?*

Prije izpoviedi moramo odlučiti, da ćemo se popraviti i da ne ćemo više griešiti.

Niti kod odluke ne valja samo brzo izgovoriti rieči: »Tvrdo odlučujem, da ću se popraviti . . .«, nego treba da ozbiljno i od svega srdca odlučiš, da ćeš se popraviti. Pošto razmisliš svoje griehe, pokaješ se i odlučiš popraviti se, pristupi k izpoviedi!

II. KOD IZPOVIEDI

Izpoviedaj se iskreno!

Izgubljeni sin vratio se kući i priznao otcu, da je sagriešio. — I mi treba da priznamo svoje griehe duhovnome otcu i namjestniku Božjemu; a to je svećenik, pred kojim izpoviedamo svoje griehe zato, da nas od njih odrieši. To se zove izpovied.

81. *Što znači izpovjediti se?*

Izpovjediti se znači: skrušeno kazati učinjene griehe svećeniku, da nas od njih odrieši.

82. *Zašto moramo kazati izpovjedniku svoje griehe?*

Svoje griehe moramo kazati izpovjedniku zato, što je tako naredio Isus Krist.

Kad dođe na tebe red, da se izpovjediš, poklekni u izpoviedaonici. Svećenik te blagoslovi, a ti kaži: »Hvaljen Isus«, prekriži se i počni izpovied!

83. *Kako se počinje izpovied?*

Izpovied se počinje ovako: »Skrušeno izpoviedam svoje griehe, koje sam učinio(la) od . . . (na pr. od djetinjstva, od konca, početka školske godine; od Uzkrsa, Božića . . .).

Može se kazati i ovako: **Izpoviedam se Bogu svemogućemu i tebi otče.«**

Sad kaži sve griehe, ili barem sve smrtne, kojih se sjećaš. O smrtnim griesima kaži, koliko puta si ih učinio(la). Ako toga točno ne znaš, reci od prilike koliko puta na dan, na sedmicu, na mjesec.

Potom reci: »**Molim pokoru i odrješenje od grieha.**« Iza toga pozorno slušaj pouke izpovjednikove i p o k o r u, koju ti on zada. A onda, klečeći još u izpoviedaonici, završi izpovied skrušenim p o k a j a n j e m.

84. *Kako se završuje izpovied?*

Izpovied se završuje ovako: »Kajem se od svega srdca, što sam uvriedio(la) Boga, najveće i najmilije dobro. Mrzim na sve svoje griehe i tvrdo odlučujem, da ću se popraviti i da ne ću više griešiti.«

Čekaj u izpoviedaonici, dok te svećenik ne odrieši riečima: »J a t e o d r j e š u j e m o d g r i e h a t v o j i h u i m e O t c a i S i n a i D u h a S v e t o g a. A m e n.« Onda se prekriži, otiđi k oltaru, izmoli pokoru i »Molitve poslije izpoviedi« iz molitvenika.

Ako si na izpoviedi zaboravio(la) kazati koji smrtni grieh, izpovied je ipak bila valjana, pa se smiješ pričestiti. Što si zaboravio(la), reći ćeš na idućoj izpoviedi. Ali, ako je tko na izpoviedi hotimice zatajio koji smrtni grieh, izpovied mu je bila nevaljana, pa se ne smije pričestiti, dok se valjano ne izpovjedi.

III. POSLIJE IZPOVIEDI

Izvrši naređenu pokoru!

Izgubljeni sin želio je, da ga otac primi kao najamnika u svoju kuću. On je bio pripravan pretrpjeti svaku kaznu, koju će mu otac odrediti, samo da ga zadovolji.

I mi treba da budemo pripravni izvršiti sve ono, što nam izpovjednik naloži, da tako zadovoljimo Bogu za svoje griehe. To se zove z a d o v o l j š t i n a ili p o k o r a.

85. *Što moramo izvršiti poslije izpoviedi?*

Poslije izpoviedi moramo izvršiti onu pokoru, koju nam je zadao izpovjednik.

Zadovoljštinu ili pokoru činimo i onda, kad strpljivo podnosimo sve nevolje, koje nam pošalje dobri Bog.

*

PRIMJENA. I nama će nebeski Otac oprostiti sve, što smo sagriešili, ako se za griehe skrušeno kajemo, iskreno ih izpovjedimo i ako smo pripravni činiti pokoru za svoje griehe. Bog će dati onda i našoj duši najljepšu haljinu, posvećujuću milost. Čuvaj taj divni nebeski dar!

22. POSLJEDNJA VEČERA ISUSOVA — PRESVETI OLTARSKI SAKRAMENAT

Dan prije posljednje večere otišao je apostol Juda k židovskim svećeničkim poglavarima i rekao im: »Što ćete mi dati, da vam izdam Isusa?« Oni su mu odredili trideset srebrnika.

Drugi dan, u četvrtak, blagovao je Isus s apostolima vazmeno janje. To je bila Isusova posljednja večera. Kod večere reče Isus: »Vrlo sam želio s vama blagovati to vazmeno janje, prije nego počnem trpjeti.« Za vrieme večere uzme Isus ubrus i redom opere apostolima noge. Dok im je noge prao, rekao im je: »Vi ste čisti, ali ne svi« jer, je znao, da će ga Juda izdati.

Sad je došao sveti čas, da Isus izvrši, što je obećao, i dade ljudima svoje presveto tielo za jelo i svoju presvetu krv za pilo. I uze Isus k r u h u svoje svete ruke, blagoslovi ga, prelomi, dade učenicima i reče: »U z m i t e i j e d i t e, **ovo je tie-**

lo moje.« Zatim uze kalež s v i n o m, blagoslovi ga, dade im i reče: »P i j t e i z n j e g a s v i, j e r **ovo je krv moja. To činite na moj spomen!**«

Tako je Isus naredio presveti oltarski sakramenat i svetu misu.

*

86. *Što je kod posljednje večere rekao Isus nad kruhom, a što nad vinom?*

Kod posljednje večere rekao je Isus nad kruhom: »Ovo je tielo moje«, a nad vinom: »Ovo je krv moja.«

87. *Što je postalo od kruha i vina, kad je Isus rekao: »Ovo je tielo moje«, »Ovo je krv moja«?*

Kad je Isus rekao: »Ovo je tielo moje«, »Ovo je krv moja,« od kruha je p o s t a l o pravo t i e l o Isusovo, a od vina prava k r v n j e g o v a.

To je bila prva p r e t v o r b a i p r v a s v e t a m i s a.

88. *Koju je vlast dao Isus apostolima na posljednjoj večeri?*

Na posljednjoj večeri dao je Isus apostolima vlast, da i oni p r e t v a r a j u kruh i vino u tielo i krv njegovu.

Tu je vlast dao Isus apostolima, kad im je rekao: »To činite na moj spomen.«

89. *Kome su apostoli predali vlast pretvarati kruh i vino u tielo i krv Isusovu?*

Vlast pretvarati kruh i vino u tielo i krv Isusovu predali su apostoli biskupima i svećenicima.

90. *Gdje pretvaraju biskupi i svećenici kruh i vino u tielo i krv Isusovu?*

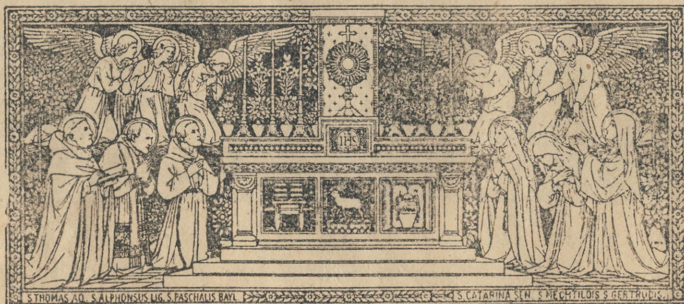
Biskupi i svećenici pretvaraju kruh i vino u tielo i krv Isusovu u svetoj misi.

To biva kod pretvorbe na oltaru prije podizanja.

Jer se tielo i krv Isusa pod prilikama kruha i vina čuva na oltaru, da bude našoj duši za hranu, zato se ta najsvetija tajna kršćanske vjere zove presveti oltarski sakramenat.

91. *Što je presveti oltarski sakramenat?*

Presveti oltarski sakramenat je pravo tielo i prava krv Isusa Krista pod prilikama kruha i vina našoj duši za hranu.

Kako je Isus naredio taj presveti sakramenat, toga nas sjeća sveta Crkva na Veliki četvrtak i na Tielovo.

*

PRIMJENA Isus nas doista jako ljubi, jer hoće da ostaje uviek među nama. Zahvaljuj mu za tu veliku dobrotu i ljubav! Dođi često i rado k njemu u crkvu, gdje se čuva presveti oltarski sakramenat! Tu se klanjaj njemu i pozdravljaj ga: »Budi hvaljen i slavljen Isus u presvetom oltarskom sakramentu sada i vazda i u vieke vjekova. Amen.«

Pjesme: »Divnoj dakle«, »Hvali Sion«, »Zdravo, sveti Sakramente«, »Zdravo, tielo Isusovo«.

23. APOSTOLI PRIMAJU SVETU PRIČEST — PRIPRAVA ZA SVETU PRIČEST

Kad je Isus naredio presveti oltarski sakramenat, dao je apostolima svoje tielo za jelo i svoju krv za pilo. Apostoli su tada prvi put primili tu nebesku hranu. To je bila njihova prva sveta pričest. Oni su bili presretni, kad je Isus došao u njihovo srdce. Sad su se lakše mogli čuvati grieha i činiti dobro.

Poslije svete pričesti rekao je Isus apostolima: »Mir vam ostavljam, mir svoj dajem vama.« — »Ako budete držali moje zapoviedi, ostat ćete u mojoj ljubavi.« — »Ljubiti jedan drugoga!« Potom su se Isus i apostoli zahvaljivali nebeskom Otcu.

*

92. *Što primamo u svetoj pričesti?*

U svetoj pričesti primamo tielo i krv Gospodina našega Isusa Krista duši za hranu.

Isus je rekao: »Tko jede tielo moje i pije krv moju, ostaje u meni i ja u njemu.«

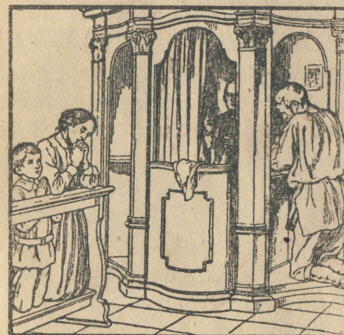
93. *S kim se najuže združujemo kod svete pričesti?*

Kod svete pričesti združujemo se najuže s Isusom Kristom, Bogom i Spasiteljem svojim. To je najveća milost Božja.

Isus je rekao: Tko jede tielo moje i pije krv moju, ima život vječni, i ja ću ga uzkrisiti na sudji dan.

94. *Koje još milosti daje sveta pričest?*

Sveta pričest umnožava posvećujuću milost, oprašta male griehe i čuva od smrtnih, i tako nam osigurava život vječni.

95. *S kakvom dušom treba pristupiti k svetoj pričesti?*

K svetoj pričesti treba pristupiti s čistom dušom, to jest u posvećujućoj milosti.

S malim griehom smijemo se pričestiti, ali treba nastojati, da nam je duša što čistija.

Tko bi se usudio pristupiti k pričesti u smrtnom griehu, taj bi učinio svetogrđe. Zato valja brižno nastojati, da se valjano izpoviedamo.

Na pričest valja doći natašte, t. j. da od ponoći ništa ne jedemo niti pijemo. Još treba paziti, da smo čisto i pristojno odjeveni.

Svećenik obrnut od oltara prije pričešćivanja drži u ruci svetu Hostiju. Tad se ti duboko naklonjen(a) udaraj u prsi

triput, i svaki put izgovori ove rieči: »Gospodine, nisam dostojan(na), da uniđeš pod krov moj, nego samo reci rieč, i ozdravit će duša moja.«

Kad pak svećenik pristupi k tebi, da te pričesti, stavi pod bradu na prsa otvoren molitvenik ili čist rubčić ili posebnu za to propisanu pliticu. Podigni glavu, gledaj u svetu Hostiju, čedno otvori usta i jezik spusti na donju ustnicu. Pošto si pobožno primio(la) presveto tielo Isusovo, zatvori usta i pokloni se. Zatim ustani, idi polagano na svoje mjesto i idući gledaj preda se. Došavši na svoje mjesto, klekni na oba koljena i moli »Molitve poslije svete pričesti« iz molitvenika!

*

PRIMJENA. Molitve poslije svete pričesti Isus najradije sluša i usliši. Zato ne izlazi iz crkve odmah, pošto si se pričestio(la), nego moli Isusa, neka ti pomogne, da ostaneš dobar(ra). Moli za svoje roditelje, braću i sestre; a moli i za pokojnike.

Svaki je kršćanin dužan primiti svetu pričest u uzkrsno vrieme. Četvrta zapovied crkvena glasi: »Svake se godine najmanje jedanput izpoviedi i o Uzkrsu pričesti.« A ti dolazi rado k Isusu i u drugo vrieme, klanjaj mu se i primaj ga češće! Ako ti je duša čista od smrtnoga grieha, možeš se pričešćivati i bez izpoviedi.

24. ISUS MOLI U SMRTNOJ MUCI — O MOLITVI

Pošto su Isus i apostoli svršili posljednju večeru, rekao je Isus: »Noćas ćete me svi ostaviti.« A Petar odgovori: »Ako te i svi ostave, ja te ne ću ostaviti.« Nato će mu Isus: »Zaista ti kažem, prije nego pietao zapjeva, triput ćeš se mene odreći.«

Potom su otišli na Maslinsku goru. Tamo je Isus rekao apostolima: »Žalostna je duša moja do smrti. Počekajte ovdje i bdijte.« Nato je otišao malo dalje sam, pao je na zemlju i molio: »Otče moj, ako je moguće, oduzmi ovu muku od mene. Ali neka ne bude, kako ja hoću, nego kako ti hoćeš.«

Zatim je došao Isus k apostolima, našao ih gdje spavaju i rekao im: »Bdijte i molite, da ne padnete u napast!« I otišao je, pa je opet molio kao i prije. A kad je Isus tako molio i treći puta, osjetio je smrtnu muku, i oblio ga krvav znoj. Tada mu se javi anđeo s neba i okriepi ga.

Kad je Isus svršio molitvu, opet je došao k apostolima, koji su spavali. I reče im: »Ustanite, idemo! Evo približo se moj izdajnik.«

Uto se približavao Juda s četom i rekao: »Koga ja poljubim, onaj je, držite ga i odvedite.« Kad je Juda pristupio k Isusu, reče mu: »Zdravo, učitelju!« i poljubio ga. A Isus ga upita: »Prijatelju, što si došao? Juda, poljubcem izdaješ Sina čovječjega!« Tada stupi Isus pred četu i zapita: »Koga tražite?« Odgovore mu: »Isusa iz Nazareta.« A Isus im reče: »Ja sam.« Nato su ljudi uzmakli i pali na zemlju. Isus im opet reče: »Ako dakle mene tražite, ostavite ove neka idu.« Zatim su metnuli ruke na Isusa i pograbili ga.

Kad je to vidio apostol Petar, izvadio je mač i odsjekao uho slugi svećeničkom. A Isus reče Petru: »Zadjeni mač u korice! Ili misliš, da ja ne mogu moliti Otca mojega, pa bi mi poslao sada više od dvanaest četa anđela.« I dohvati se Isus slugina uha i ozdravi ga. Nato je četa odvela Isusa. Apostoli su se razbjegli, samo su Petar i Ivan išli izdaleka za Isusom.

*

96. *Što je učinio Isus, kad je bio žalostan?*
Kad je Isus bio žalostan, molio se Otcu nebeskomu.

97. *S kim se razgovaramo, kad molimo?*
Kad molimo, razgovaramo se s Bogom ili sa svetima.

98. *Na što treba misliti, kad molimo?*
Kad molimo treba misliti na ono što molimo, a čuvati se drugih misli. Tad molimo pobožno.

Najizvrsnija je molitva Otčenaš ili molitva Gospodnja. Zove se molitva Gospodnja, jer je sam Krist, Gospodin naš učio ljude moliti Otčenaš i zapovjedio, da tako molimo.

*

PRIMJENA. Molitva je za spas potrebna svakomu, koji je došao k razumu, da dobijemo pomoć Božju protiv napasti i protiv grieha, i da uztrajemo u dobru. Zato treba moliti često, osobito ujutro i uveče, prije i poslije jela, kad zvoni na molitvu i kad smo u crkvi.

Kad te stigne kakva žalost, ne prestani moliti, nego se predaj u Božje ruke i reci odprilike ovako: »Dragi Bože, oduzmi od mene ovu muku, ali budi volja tvoja!« Tako je činio Isus. Bogu odano moli u Otčenašu: »Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji.«

Pjesme za korizmu: »Svaka duša...«, »O Isuse izranjeni...«

25. PILAT PREDAJE ISUSA NA SMRT — MUKA ISUSOVA

S Maslinske gore dovela je četa Isusa svezana k velikom svećeniku Kaifi. Kod njega su bili sabrani židovski svećenički poglavari i starješine. Oni su tražili svjedočanstvo na Isusa, ali se njihova svjedočanstva nisu slagala. Nato Kaifa zapitá Isusa: »Reci nam, jesi li ti Krist, Sin Božji?« Isus odgovori: »Jesam«. A veliki svećenik reče: »Što nam trebaju više svjedoci? Eto, čuli ste, kako je pogrdio Boga. Što mislite?« I oni su mu odgovorili: »Zaslužio je smrt.«

Dok su Isusa u noći izpitivali u sudnici, napolju se u dvorištu Petar grijao kod vatre. I pristupi k njemu služkinja vratarica i reče: »I ti si bio s Isusom.« A Petar zataji Isusa pred

svima: »Ne poznajem ga.« I kad je izašao k vratima, ugleda ga druga služkinja i reče onima, koji su bili ondje: »I ovaj je bio s Isusom iz Nazareta.« I opet reče Petar: »Ne znam toga čovjeka.« A malo potom pristupili su i drugi i rekli Petru, da je i on jedan od Isusovih učenika. Tada se počeo Petar kleti i preklinjati, da ne poznaje Isusa. I odmah zapjeva pietao. A Gospodin se okrenuo i p o g l e d a o Petra. Nato se Petar sjetio, kako mu je Isus rekao iza posljednje večere: »Prije nego pietao zapjeva, triput ćeš se mene odreći.« Potom je Petar izašao napolje i g o r k o j e p l a k a o.

Kad je vidio izdajnik Juda, da su Isusa osudili na smrt, bude mu žao. I on odnese trideset srebrnika k starješinama pa im reče: »Sagriešio sam, što sam izdao pravednika.« A oni mu rekoše: »Što mi marimo za to!« A Juda baci srebrnike u hramu i objesi se.

U petak ujutro dovedoše Isusa Ponciju Pilatu, upravitelju židovske zemlje, da ga i on osudi. Poncije Pilat ga izpita, ali ne nađe nikakve krivnje na njemu. A kad je saznao, da je Isus iz Galileje, poslao ga je Herodu, poglavaru galilejskom, koji je tada bio u Jeruzalemu. Ali Isus ništa nije odgovarao, kad ga je pitao Herod. Zato mu se on naruga, dade ga obući u bielu haljinu i posla ga natrag Pilatu.

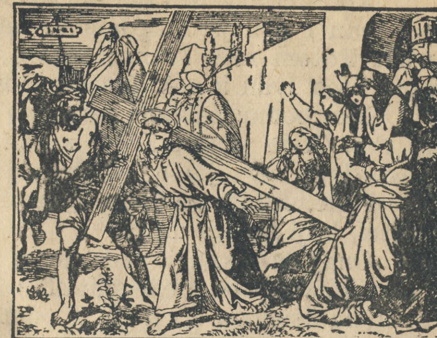
Pilat je rekao starješinama i narodu: »Eto, ja sam ga pred vama izpitao i nikakve krivice nisam našao na njemu. A ni Herod nije našao ništa, što bi zasluživalo smrt.« A o blagdanu je bio običaj, da upravitelj pusti narodu po jednoga sužnja, koga oni hoće. Pilat je htio pustiti Isusa. Zato je zapitao starješine i narod: »Koga hoćete da vam pustim, Barabu ili Isusa?« A oni odgovoriše: »Pusti nam Barabu, a Isus neka se razapne!« Kad je pak vidio Pilat, da ništa ne pomaže i da je buna sve veća, uze vode, opra ruke pred narodom i reče: »Ja nisam kriv, što ćete ubiti ovoga pravednika, nego vi.« A narod odgovori: »Krivi ćemo biti mi i djeca naša.«

Tada preda Pilat Isusa vojnicima, da ga bičuju. Oni su ga bičevali i obukli u crvenu haljinu. Zatim su opleli vienac od trnja i metnuli mu na glavu, a u desnicu stavili mu trstiku. I kleknuli su na koljena pred njim i rugali se: »Zdravo, kralju židovski!« Još su pljuvali na njega i trstikom ga tukli po glavi.

Kad su se vojnici narugali Isusu, svukli su mu crvenu haljinu i obukli ga u njegovu haljinu. Zatim su ga izveli na

goru Kalvariju, da ga razapnu. A Isus je nosio teški križ i pod njim je više puta pao na zemlju. Na putu su natjerali nekoga Šimuna iz Cirene, da Isusu ponese križ. A neka pobožna žena (Veronika) pružila je rubac Isusu, da otare svoje sveto lice.

Kad su došli na goru Kalvariju, dali su vojnici Isusu ocat, pomiešan sa žučju. Isus je okusio ocat, ali piti nije htio. Ondje su mu svukli odielo, razpeli ga na križ i pribili mu čavlima ruke i noge. Nad glavu su metnuli nadpis: »I s u s N a z a r e ć a n i n, k r a l j ž i d o v s k i.« A razpeli su i dva zločinca, jednoga Isusu s desne strane, a drugoga s lieve. Vojnici su pak razdielili među sobom Isusove haljine.

*

99. *Tko je Isusa osudio na smrt?*
Isusa je osudio na smrt rimski upravitelj židovske zemlje, Poncije Pilat.

100. *Gdje su Isusa razpeli na križ?*
Isusa su razpeli na križ na gori Kalvariji blizu Jeruzalema.

101. *Kako je trpio Isus?*
Isus je trpio nedužno, dragovoljno i krotko iz prevelike ljubavi k nama.

*

PRIMJENA. Sjeti se muke Isusove i s v a k o g a p e t k a. Na uspomenu toga, što je Isus taj dan toliko trpio za nas, odredila je Crkva za taj dan u tjednu n e m r s, t. j. da ne jedemo mesa. Treća zapovied crkvena glasi: »P o s t i z a p o v i e d a n e p o s t e i u o d r e đ e n e d a n e n e m r s i.« — Pjesma: »Stala Majka pod razpelom«.

26. ISUS UMIRE NA KRIŽU — SVETA MISA

Kad su Isusa čavlima pribijali na križ, stajalo je okolo mnogo ljudi. A oni, koji su prolazili onuda, rugali su mu se i podsmievali: »Ako si Sin Božji, siđi s križa.« A Isus je molio za neprijatelje: »O t č e, o p r o s t i i m, j e r n e z n a j u, š t o č i n e.« I jedan zločinac, koji je bio razpet s Isusom, reče Isusu: »Opomeni se mene,

Gospodine, kad dođeš u kraljevstvo svoje!» A Isus mu odgovori: »Zaista ti kažem, danas ćeš biti sa mnom u raju.«

Kod križa je stajala Majka Isusova, a s njom su bili apostol Ivan i Marija Magdalena. Isus reče Majci: »E v o t i s i n a!« Potom reče Ivanu: »E v o t i M a j k e!« I od toga je časa uzeo Ivan k sebi Majku Isusovu.

Oko podne nastade tama po cieloj zemlji i potraja do treće ure. Tada poviče Isus: »O t č e, u r u k e t v o j e p r e d a j e m d u h s v o j!«, prekloni glavu i umre.

I gle, zemlja se potrese, grobovi se otvore, i ustanu mnogi svetci, koji su bili umrli.

Onaj dan, kad je Isus umro na križu, bio je p e t a k. Prije nego su Isusovo tielo snimili s križa, jedan je vojnik probo kopljem Isusovo S r d c e. I odmah je potekla iz njega krv i voda.

Podveče toga dana dođu k Pilatu dva odlična čovjeka i zamole, da smiju ukopati Isusa. Pilat im je to dopustio. I oni snime s križa Isusovo tielo, pa ga obaviju platnom i mirodijama. A jedan od te dvojice, imenom Josip iz Arimateje, imao je u blizini novi grob, što ga je bio za sebe izsjekao u kamenu. U t a j g r o b p o l o ž i l i su s v e t o I s u s o v o t i e l o. Na vrata od groba metnuli su veliki kamen. — Sutradan rano, u subotu, došli su svećenički poglavari, zapečatili grob i postavili stražare, da ga čuvaju.

*

102. *Što je učinio Isus, da nas odkupi i spasi?*

Da nas odkupi i spasi, Isus se žrtvovao za nas na križu.

103. *Kako se Isus žrtvovao za nas na Križu?*

Isus se žrtvovao za nas na križu tako, da je trpio, krv svoju prolio i umro.

Isus se na križu žrtvovao k r v n i m n a č i n o m. Ali je i htio, da svoju žrtvu na križu o b n a v l j a do konca svieta. Zato je na posljednjoj večeri naredio s v e t u m i s u i zapovjedio, da se ima neprestano prikazivati.

104. *Gdje obnavlja Isus svoju žrtvu na križu?*

Svoju žrtvu na križu obnavlja Isus u svetoj misi.

Isus u svetoj misi ne trpi, ne prolieva svoje krvi, niti umire. Zato je sveta misa n e k r v n a ž r t v a Isusova.

105. *Što je sveta misa?*

Sveta misa je nekrvna žrtva Novoga zavjeta, u kojoj se Isus Krist pod prilikama kruha i vina, neprestano prikazuje svomu nebeskom Otcu.

Sveta misa ima tri glavna diela, a ti su: P r i k a z a n j e, P r e t v o r b a (Podizanje) i P r i č e s t.

*

PRIMJENA. U svetoj misi je živ Isus Krist! Bog i čovjek prikazuje se za nas nebeskom Otcu! Isus hoće, da mislimo na njega, da dolazimo k njemu osobito u nedjelje i zapoviedane blagdane i da ga češće primamo u sv. pričesti.

27. ISUS JE UZKRSNUO OD MRTVIH — UZKRS

Isusovo tielo ležalo je u grobu do trećega dana. Treći dan rano ujutro Isus je u z k r s n u o o d m r t v i h i slavno izašao iz groba. I gle! Anđeo Gospodnji sašao je s neba, odvalio kamen s grobnih vrata i sjeo na kamen. I zemlja se vrlo potresla. Lice anđelovo bilo je sjajno kao munja, a njegovo odielo biele kao snieg. A stražari su uzdrhtali od straha i postali su kao mrtvi. Potom su otišli u grad i javili svećeničkim poglavarima sve, što se dogodilo.

Isti dan ujutro, vrlo rano, pošle su neke pobožne žene s mirodijama, da pomažu Isusovo tielo. Putem su među sobom govorile: »Tko će nam odvaliti kamen od grobnih vrata...? A kad su došle do groba, opazile su, da je kamen odvaljen. Nato je odtrčala Marija Magdalena u grad k apostolima, da im javi. Ostale pak žene vidjele su u grobu anđela, odjevena u biele haljine i uplašile se. A anđeo im reče: »Nemojte se bojati! Isusa tražite razpetoga? U z k r s n u o j e! Nema ga ovdje. Evo mjesto, gdje su ga bili položili. Idite i kažite njegovim učenicima i Petru, da je Isus uzkrsnuo.«

Kad su čuli Petar i Ivan, što im kazuje Marija Magdalena, pošli su odmah na Isusov grob. Ondje su našli plahte, gdje leže i ubrus, koji je bio na Isusovoj glavi. Zatim su se vratili u Jeruzalem.

*

106. *Kamo je sašla Isusova duša, kad se razstala s tielom?*

Kad se Isusova duša razstala s tielom, sašla je nad pakao, gdje su bile duše preminulih pravednika.

107. *Zašto su duše preminulih pravednika bile nad paklom?*

Duše preminulih pravednika bile su nad paklom, jer je zbog grieha bilo nebo zatvoreno.

108. *Kako je dugo ostalo tielo Isusovo u grobu?*

Tielo Isusovo ostalo je u grobu do trećega dana, našto se opet združilo s dušom, te je Isus slavno uzkrsnuo iz groba.

Spomen na taj događaj slavimo na U z k r s. Uzkrsnuće je najslavnije Isusovo čudo.

Da je Isus pravi Bog, to je najviše dokazao svojim slavnim uzkrsnućem.

*

PRIMJENA. Na Veliku subotu uveče slavimo »Uzkrsnuće«. Uz svečani glas zvona nosi se u procesiji presveti oltarski sakramenat. Pjeva se »Aleluja«, što znači »Slavimo Gospodina«.

P j e s m a z a U z k r s : »Kraljice neba, raduj se«.

28. ISUS SE JAVLJA APOSTOLIMA NA DAN UZKRSNUĆA — SAKRAMENAT POKORE

Uveče onoga dana, kad je Isus uzkrsnuo, bili su apostoli zajedno u jednoj sobi u Jeruzalemu. Vrata su zaključali, jer su se bojali onih, koji su mučili Isusa. Uto dođe Isus, stane među njih i reče: »Mir vama!« Apostoli su se uplašili i mislili su, da vide duha. A Isus im reče: »Što se plašite? Pogledajte mi ruke i noge, jer duh nema tiela kao što vidite, da ja imam.« I kad to reče, pokaže im ruke i noge. A dok još nisu apostoli vjerovali i u čudu se radovali, upita ih Isus: »Imate li što za jelo?« A oni mu dadu pečene ribe i meda u saću. I Isus je jeo pred njima. Tada su apostoli vjerovali, da je to zaista Isus, i bili su veseli.

Onda Isus dahne u apostole i reče im: »Primite Duha Svetoga! Kojima oprostite griehe, oprostit će im se, a kojima zadržite, zadržat će se.« Tako je Isus naredio sakramenat pokore ili svetu izpovied.

*

109. *Kakvu je vlast dao Isus apostolima na dan svoga uzkrsnuća?*

Na dan svoga uzkrsnuća dao je Isus apostolima vlast o p r a š t a t i g r i e h e.

110. *Kojim je riečima dao Isus apostolima vlast opraštati griehe?*

Isus je dao apostolima vlast opraštati griehe ovim riečima: »Primite Duha Svetoga! Kojima oprostite griehe, oprostit će im se, a kojima zadržite, zadržat će se.«

111. *Komu su apostoli predali vlast opraštati griehe?*

Vlast opraštati griehe predali su apostoli biskupima i svećenicima.

Biskupi i svećenici opraštaju griehe u svetoj i z p o v i e d i ili u s a k r a m e n t u p o k o r e.

112. *Što je sakramenat pokore ili sveta izpovied?*

Sakramenat pokore ili sveta izpovied je sakramenat, u kojem biskupi i svećenici mjesto Boga opraštaju griehe.

U sakramentu pokore opraštaju se griesi samo s k r u š e n i m v j e r n i c i m a, t. j. onima, koji se za griehe od srdca pokaju, iskreno ih izpovjede i volju imaju popraviti se i za griehe zadovoljiti.

113. *Mogu li se svi griesi oprostiti u sakramentu pokore?*

U sakramentu pokore mogu se oprostiti svi griesi, koji su učinjeni poslije krštenja.

*

PRIMJENA. Čim je Isus uzkrsnuo, još je isti dan naredio sakramenat pokore i dao vlast apostolima i njihovim nasljednicima, da nam opraštaju griehe. Zahvali Bogu za tu milost i odluči, da ćeš se dobro pripraviti na svetu izpovied.

29. ISUS OSNIVA SVOJU CRKVU — O CRKVI KATOLIČKOJ

Isus je jednom rekao apostolu Petru: »Ti si Petar, to jest stiena, i na toj stieni sazidat ću Crkvu svoju i vrata paklena ne će je nadvladati. I tebi ću dati ključeve od kraljevstva nebeskoga. Pa što god svežeš na zemlji, bit će svezano i na nebesima, i što god razriešiš na zemlji, bit će razriešeno i na nebesima.« Tim je riečima Isus obećao Petru, da će mu dati najveću vlast u svome kraljevstvu. — Što je Isus obećao, to je izvršio poslije svoga uzkrsnuća. Kad se Isus javio apostolima na Galilejskom jezeru, upitao je Petra:

»Ljubiš li me više nego ovi?« Petar odgovori: »Da Gospodine, ti znaš, da te ljubim.« Reče mu Isus: »P a s i j a g a n j c e m o j e!« Opet ga upita Isus: »Petre, ljubiš li me?« Petar odgovori: »Da, Gospodine, ti znaš, da te ljubim.« Reče mu Isus: »P a s i j a g a n j c e m o j e!« I treći put ga zapita Isus: »Petre, ljubiš li me?« A Petar se razžalostio, što ga je Isus i treći put pitao, pa je odgovorio: »Gospodine, ti sve znaš! Ti znaš, da te ljubim.« A Isus mu reče: »P a s i o v c e m o j e!«

*

J a g a n j c i su kršćani na zemlji, a o v c e su apostoli i njihovi nasljednici: biskupi. Jedne i druge predao je Isus apostolu Petru i njegovim nasljednicima, da ih pasu, t. j. naučavaju i vode u život vječni. Tako je Isus osnovao svoje kraljevstvo, koje se zove k a t o l i č k a C r k v a. Nasljednik svetoga Petra je Sveti Otac Papa.

114. *Što je katolička Crkva?*

Katolička Crkva jesu svi kršćani na zemlji, koji imaju Svetoga Otca Papu za vrhovnoga vidljivoga poglavara.

115. *Koga je Isus postavio prvim vrhovnim vidljivim poglavarom katoličke Crkve?*

Prvim vrhovnim vidljivim poglavarom katoličke Crkve postavio je Isus apostola Petra.

116. *Tko je po smrti svetoga Petra vrhovni vidljivi poglavar katoličke Crkve?*

Po smrti svetoga Petra je vrhovni vidljivi poglavar katoličke Crkve Sveti Otac Papa.

Rieč P a p a znači Otac. Prvi Papa bio je apostol Petar.

*

PRIMJENA. Isus se pobrinuo, da se mogu spasiti svi ljudi do svršetka svieta. Zato nam je dao svoju Crkvu, da nas vodi u vječni život. Poštuj Svetoga Otca Papu, jer je on Isusov namjestnik na zemlji i vrhovni učitelj ciele Crkve. Moli za njega! Budi mu poslušan i odan!

30. ISUS DAJE SVOJOJ CRKVI BISKUPE I SVEĆENIKE — SAKRAMENAT SVETOGA REDA

Kad je Isus na posljednjoj večeri pretvorio kruh i vino u svoje tielo i krv, rekao je apostolima: »T o č i n i t e n a m o j s p o m e n.«

Na dan uzkrsnuća rekao je Isus apostolima: »P r i m i t e D u h a S v e t o g a, i k o j i m a o p r o s t i t e g r i e h e, o p r o s t i t ć e i m s e, a k o j i m a z a d r ž i t e, z a d r ž a t ć e s e.«

Poslije svoga uzkrsnuća javio se Isus opet apostolima na gori u Galileji. Ondje se sakupilo više stotina vjernika. I kad su vidjeli Isusa, poklonili su mu se. A Isus p r i s t u p i a p o s t o l i m a i reče im: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. I d i t e, d a k l e, i n a u č a v a j t e s v e n a r o d e i k r s t i t e ih u i m e O t c a i S i n a i D u h a S v e t o g a. Učite ih, da drže sve, što sam vam zapovjedio. I evo ja sam s vama u sve dane do svršetka svieta.«

*

Tako je Isus dao apostolima vlast: pretvarati kruh i vino u tielo i krv njegovu, zatim opraštati griehe i naučavati sve narode. — Kad su apostoli primili tu vlast, postali su svećenici i biskupi. Oni su primili svećeničku vlast i milost ili s v e t i r e d, koji su drugima davali polaganjem svojih ruku.

117. *Što je sveti red?*

Sveti red je sakramenat, kojim se podjeljuje svećenička vlast i milost.

Svećenička vlast i milost, koju je Isus dao apostolima, prelazi na biskupe i svećenike.

118. *Koju osobitu vlast imaju biskupi i svećenici?*

Biskupi i svećenici imaju osobitu vlast: pretvarati kruh i vino u tielo i krv Isusovu; opraštati griehe i naučavati nauk Kristov .

Sveti red bilježi dušu neizbrisivim biljegom.

119. *Čemu nam daje Isus biskupe i svećenike?*

Isus nam daje biskupe i svećenike, da nas vode u život vječni.

Biskupi i svećenici, koji su pod vrhovnim poglavarom, svetim Otcem Papom, jesu naši crkveni ili duhovni poglavari.

*

PRIMJENA. Po svom namjestniku, Svetomu Otcu Papi, šalje nam Isus biskupe i svećenike, da nas naučavaju u katoličkoj vjeri i da nas vode u nebo! Slušaj ih kao namjestnike Božje!

31. ISUS UZAŠAO NA NEBESA — SPASOVO

Četrdeseti dan poslije svoga u z k r s n u ć a javio se Isus posljednji put u Jeruzalemu. Tada im je zapovjedio, da čekaju ondje, dok ne prime Duha Svetoga. Potom ih izvede na Maslinsku goru.

Kad su došli na Maslinsku goru, podiže Isus ruke i blagoslovi ih. I poče se uznositi na nebo, a oblak ga zakloni, i više ga nisu vidjeli. Isus uzađe na nebo, gdje sjedi Bogu o desnu.

Dok su apostoli gledali na nebo, kamo je uzašao Isus, pokazaše im se dva anđela u bielim haljinama i rekoše im: »Ovaj Isus, koji je uzašao na nebo, tako će opet doći, kao što ste vidjeli, da je otišao na nebo.« I apostoli se poklone Isusu i vrlo radostni vrate se u Jeruzalem.

*

120. *Koliko je dana ostao Isus na zemlji poslije svoga uzkrsnuća.*

Poslije svoga uzkrsnuća ostao je Isus na zemlji još četrdeset dana, i više puta se pokazao svojim učenicima; zatim je uzašao na nebo.

Isus je uzašao na nebo na Maslinskoj gori pred svojim učenicima. — Spomen na taj dan slavimo na S p a s o v o.

121. *Koga je Isus poveo sa sobom u nebo?*

Isus je poveo sa sobom u nebo duše pravednika, koje su bile nad paklom.

122. *Možemo li i mi doći k Isusu u nebo?*

I mi možemo doći k Isusu u nebo, ako budemo vjerovali u njega i držali njegove zapoviedi.

*

PRIMJENA. Anđeli i svetci presretni su, jer gledaju u nebu Isusa licem u lice. Ali je Isus također na zemlji, samo je sakriven u presvetom oltarskom sakramentu. Pobožno i često primaj ga u svetoj pričesti, pa ćeš ga i ti jednoć gledati u slavi nebeskoj!
P j e s m a z a S p a s o v o: »Kako krasno...«

32. ISUS ŠALJE SVOJOJ CRKVI DUHA SVETOGA — BOG DUH SVETI POSVETITELJ — DUHOVI

Po uzašašću Isusovu bili su apostoli u Jeruzalemu u jednoj kući. S njima je bila i Marija, Majka Isusova, s drugim pobožnim ženama i molili su Boga. Mjesto Jude izabrali su apostoli Matiju i primili ga među apostole. I tako ih je bilo opet dvanaest.

Petdeseti dan po Uzkrsu bili su svi zajedno na istom mjestu. Ujedanput se začuje jak šum s neba, kao od silnoga vjetra, i napuni svu kuću, gdje su bili. I pokažu im se razdieljeni jezici kao od vatre i spuste se po jedan na svakoga od njih. I svi su primili Duha Svetoga i počeli govoriti različite jezike.

Kad se čuo onaj glas s neba, sabralo se mnogo ljudi pred kućom apostola. A Petar im reče: »Izraelci! Vi ste pribili na križ i ubili Isusa, koji je među vama činio mnoga čudesa. Taj Isus je uzkrsnuo i uzašao na nebo, a danas je poslao Duha Svetoga.« Kad su to ljudi čuli, vrlo su se razžalostili i upitali su Petra: »Što ćemo činiti?« A Petar im reče: »Pokoru činite i neka se krsti svaki od vas, pa ćete i vi primiti Duha Svetoga!« I pokrsti se taj dan oko tri tisuće ljudi.

*

123. *Kada su apostoli primili Duha Svetoga?*

Apostoli su primili Duha Svetoga petdeseti dan poslije Isusova uzkrsnuća.

Spomen na taj događaj slavimo na D u h o v e.

124. *Tko je Duh Sveti?*

Duh Sveti je treća božanska osoba, s Otcem i Sinom pravi Bog.

Duh Sveti se slika kao golub, jer se tako pojavio, kad se Isus krstio. A slika se i kao vatreni jezici, jer je na Duhove u slici vatrenih jezika sašao na apostole.

Duh Sveti je kao Bog svagdje, a osobito je u katoličkoj Crkvi i u duši pravednika.

125. *Kako dugo ostaje Duh Sveti u duši pravednika?*

Duh Sveti ostaje u duši pravednika, dok god čovjek ne sagrieši smrtnim griehom.

*

PRIMJENA. Čuvaj se grieha, da ti bude duša dostojan stan Duha Svetoga! Rado moli Boga Duha Svetoga, da te prosvietli i pomogne te, da budeš dobar(ra)!

33. ĐAKON FILIP KRSTI KRALJEVSKOGA DVORANINA — SAKRAMENAT KRSTA

Poslije dolazka Duha Svetoga na apostole bilo je sve više ljudi, koji su vjerovali u Isusa. Tako se jednom vraćao iz Je-

ruzalema dvoranin etiopske kraljice. On je sjedio u kolima i čitao Sveto pismo. K njemu pristupi đakon Filip, jedan od onih, koji su pomagali apostole. Ovaj zapita dvoranina, da li razumije, što čita. Dvoranin mu odgovori: »Kako bih mogao razumjeti, ako mi tko ne objasni?« I zamoli Filipa, neka sjedne k njemu na kola. Filip učini tako, pa mu objasni Sveto pismo i pouči ga u Isusovoj vjeri.

Putem su došli do neke vode i dvoranin je zaželio, da ga Filip krsti. Njih dvojica siđu s kola i Filip pokrsti dvoranina. Potom je dvoranin otišao kući i radovao se, što je primio s a k r a m e n a t k r s t a.

*

126. *Koje griehe oprašta sakramenat krsta?*

Sakramenat krsta oprašta iztočni grieh i sve griehe, što ih je čovjek možda učinio prije krštenja.

127. *Koju milost dobivamo u sakramentu krsta?*

U sakramentu krsta dobivamo posvećujuću milost i postajemo djeca Božja.

128. *Kako se podjeljuje sakramenat krsta?*

Sakramenat krsta podjeljuje se ovako: Kršteniku se polieva glava vodom i ujedno se izgovaraju Kristove rieči: »Ja te krstim u ime Otca i Sina i Duha Svetoga.

Kad diete odraste, obnavlja krstno obećanje ili krstni zavjet. To biva obično kod prve svečane svete pričesti.

*

PRIMJENA. Svećenik, koji nas je krstio, zapisao nam je ime u knjigu krštenih. Tako smo ubilježeni kao djeca katoličke Crkve. Zazivaj u pomoć i slavi onoga svetca, čije si ime primio(la) na svetom krstu, i nastoj, da živiš po njegovu svetom primjeru!

34. APOSTOLI PODJELJUJU SV. POTVRDU — SAKRAMENAT POTVRDE ILI KRIZMA

Mnogi Židovi primili su vjeru Isusovu i pokrstili se. Njihovim poglavarima to nije bilo pravo, i počeli su jako progoniti kršćane u Jeruzalemu. Tada su mnogi od njih ostavili grad i razišli se po cieloj židovskoj zemlji.

Đakon Filip otišao je u grad Samariju. Tamo je naučavao ljude i ozdravljao bolestnike. Zato su mnogi vjerovali u Isusa i pokrstili se. To su čuli apostoli u Jeruzalemu, pa su poslali onamo Petra i Ivana, da pokrštenima diele Duha Svetoga. I oni pođu, pa se pomole za njih. A kad su na krštene položili ruke, primili su i oni Duha Svetoga.

*

Tako su apostoli podjeljivali sakramenat p o t v r d e. Vlast podjeljivati svetu potvrdu prešla je od apostola na biskupe.

129. *Što je potvrda?*

Potvrda je sakramenat, u kojem se potvrđeniku polaganjem biskupovih ruku, mazanjem svetom krizmom i molitvom daje Duh Sveti.

Kod rimokatolika podjeljuje sakramenat potvrde redovno samo biskup, a kod grkokatolika biskup ili svećenik.

Sveto ulje, kojim biskup maže čelo potvrđenika, zove se k r i z m a, a blagoslivlja ga biskup na Veliki četvrtak.

130. *Koju nam osobitu milost daje Duh Sveti u sakramentu potvrde?*

U sakramentu potvrde daje nam Duh Sveti osobitu milost, da možemo svoju vjeru stalno priznavati i po njoj živjeti.

131. *Kako se podjeljuje potvrda?*

Potvrda se podjeljuje ovako: Biskup polaže ruku na onoga, koji se potvrđuje, moli nad njim i čini mu na čelu svetom krizmom znak križa.

Kod toga čina govori biskup ove rieči: »Znamenujem te znakom križa i potvrđujem te krizmom spasa. U ime Otca i Sina i Duha Svetoga. Amen.«

132. *S kakvom dušom treba primiti svetu potvrdu?*

Svetu potvrdu treba primiti s čistom dušom, zato se moramo prije dostojno izpovjediti i pričestiti.

Potvrda bilježi dušu neizbrisivim biljegom. Z a t o s e s m i j e p r i m i t i s a m o j e d a n p u t u ž i v o t u. Tko bi drugi put primio svetu potvrdu, taj bi težko i svetogrdno sagriešio.

Svaki potvrđenik treba da dobije od svoga dušobrižnika potvrdnu c e d u l j u. Tu cedulju neka donese sa sobom u crkvu na dan potvrde.

Svaki potvrđenik ima svoga kuma. Kum treba da je katoličke vjere i da je već sam potvrđen. U nekim je biskupijama propisano, da potvrđenik ponese sa sobom bielu platnenu

vrbcu (oko 80 cm dugačku). Kod potvrđivanja drži kum (kuma) desnu ruku na desnom ramenu potvrđenika(ce).

Kad primiš sakramenat potvrde, ne idi odmah kući, nego čekaj, dok biskup ne podieli blagoslov svima zajedno.

*

133. *Nabroj sedam svetih sakramenata!*

1. krst, 2. potvrda, 3. presveti oltarski sakramenat, 4. pokora, 5. posljednja pomast, 6. sveti red, 7. ženitba.

Krst nam oprašta iztočni grieh i sve griehe, što ih je čovjek možda učinio prije krštenja. Potvrda nam daje Duha Svetoga. Presv. oltarski sakramenat daje nam tielo i krv Isusa Krista, pod prilikama kruha i vina, duši za hranu. Pokora nam oprašta griehe, koje smo učinili poslije krštenja. Posljednja pomast daje bolestnicima milost za korist duše i tiela. Sveti red nam daje biskupe i svećenike. Ženitba nam daje dobre roditelje.

*

PRIMJENA. Potraži u molitveniku molitve Bogu Duhu Svetomu; moli ih često, a osobito moli za sedam darova Duha Svetoga!

35. PRIČA O BOGATAŠU I PROSJAKU LAZARU — POSEBNI SUD

Isus je pripoviedao ovu priču:

Bio je neki bogat čovjek, koji se oblačio u skupo odielo i gostio se svaki dan gospodski. A bio je jedan prosjak po imenu Lazar, koji je ležao pred njegovim vratima. On je želio, da se nasiti mrvicama s bogataševa stola, ali mu ih nitko nije dao.

Dogodilo se, da je umro prosjak, i odnieli ga anđeli u naručje Abrahamovo, u raj. A umro je i bogati čovjek i došao u pakao. Kad je bio u paklu u mukama i podigao svoje oči, ugledao je izdaleka Abrahama i Lazara u raju i povikao: »Otče Abrahame! Smiluj se meni i pošalji Lazara, neka umoči u vodu vrh od svojega prsta, da mi razhladi jezik, jer se mučim u ovom ognju.« Abraham mu reče: »Sine! Opomeni se, da si primio dobra u svome životu, a Lazar opet zla; sad se pak on tješi, a ti se mučiš.« Tada reče bogataš: »Molim te, otče, da pošalješ Lazara u kuću mojeg otca, neka kaže mojoj braći, da ne bi i oni došli u ovo mjesto muka.« I reče mu Abraham: »Imaju Mojsija i proroke (t. j. svećenike), neka njih slušaju.« A on reče: »Ne, otče Abrahame, nego ako im dođe tko iz mrtvih, činit će pokoru.« Ali mu reče Abraham: »Ako njih ne slušaju, ne bi vjerovali ni onda, kad bi tko ustao od mrtvih.«

*

134. *Što biva s dušom, kad čovjek umire?*

Kad čovjek umire, duša se razstaje s tielom.

Razstanak duše s tielom zovemo smrt.

135. *Kamo se vraća tielo, kad čovjek umre?*

Kad čovjek umre, tielo se vraća u zemlju.

136. *Kamo ide duša, kad čovjek umre?*

Kad čovjek umre, duša ide k Bogu na sud.

137. *Kako se zove sud, koji će biti odmah poslije smrti?*

Sud, koji će biti odmah poslije smrti, zove se posebni sud.

Na posebnom sudu sudi se svakomu čovjeku posebice.

138. *Kamo ide duša poslije posebnoga suda?*

Poslije posebnoga suda ide duša ili u nebo ili u pakao ili u čistilište.

*

PRIMJENA. Četiri posljednje stvari čovjeka jesu: smrt, sud, pakao i nebo. Sveto Pismo nas ovako uči: »U svim djelima svojim spomeni se posljednjih stvari, pa ne ćeš nikada sagriešiti!«

36. SVRŠETAK SVIETA — OBĆENITI SUD

Jednom su apostoli upitali Isusa, po čemu će ljudi poznati, da je došao svršetak svieta. Isus im odgovori: »Ustat će narod protiv naroda. Bit će veliki potresi i po različitim mjestima bit će glada i kuge. Ali prije svega toga progonit će vas i bacati u tamnicu radi mojega imena. Poslije te nevolje sunce će pomrčati, a mjesec ne će dati svoje svjetlosti, i zviezde će pasti s neba. I tada će ljudi ugledati Isusa, gdje ide na nebeskim oblacima s velikom silom i slavom. »A onaj dan i uru nitko ne zna: ni anđeli na nebu, nego samo Otac moj,« rekao je Isus.

Kad dođe taj strašni dan, tada će svi, koji su u grobovima, čuti glas Sina Božjega. I množina onih, koji spavaju u prahu zemlje, probudit će se, i mrtvi će uzkrsnuti. I ustat će jedni za život vječni, a drugi za sramotu, da je uviek gledaju. A koji su bili dobri, svietlit će kao sjaj nebeskoga svoda.

Poslije uzkrsnuća tiela sabrat će se svi narodi pred Isusovim priestoljem i svi će narodi vidjeti Isusovu slavu.

Kad Isus sjedne na svoje priestolje, otvorit će se knjiga života i sve će se saznati, što je bilo tajno i sakriveno. Tada će se izpitivati, što su ljudi mislili, govorili i činili. Potom će Isus razlučiti dobre od zlih, kao što pastir razlučuje ovce od jaraca. Dobre će staviti sebi na desnu stranu, a zle na lievu. Onima s desne strane reći će Isus: »Dođite blagoslovljeni Otca mojega i primite kraljevstvo nebesko!« A onima s lieve strane reći će: »Idite od mene prokleti u oganj vječni!« I zli će otići u pakao, a pravedni u nebo.

*

139. *Kad će Isus opet vidljivo doći na zemlju?*
Isus će opet vidljivo doći na zemlju na svršetku svieta.

140. *Zašto će Isus doći na svršetku svieta?*
Na svršetku svieta doći će Isus zato, da sudi sve ljude, dobre i zle.

141. *Kako se zove sud na svršetku svieta?*
Sud na svršetku svieta zove se sudnji dan ili obćeniti sud, jer će se suditi svima ljudima zajedno.

142. *Što će Bog učiniti prije obćenitoga suda?*
Prije obćenitoga suda Bog će tjelesa mrtvih opet oživiti.

143. *Kako zovemo to, što će Bog tjelesa mrtvih opet oživiti?*
To, što će Bog tjelesa mrtvih opet oživiti, zovemo uzkrsnuće tiela.

144. *Što će Bog učiniti poslije obćenitoga suda?*
Poslije obćenitoga suda Bog će dobre uzeti na nebo, a zle baciti u pakao.

Nebo je mjesto, gdje pravednici uživaju vječno blaženstvo.

Pakao je vječni oganj, gdje će biti uviek plač i škripanje zuba.

145. *Što je život vječni?*
Život vječni je život blaženih na nebu, kojemu nema kraja.

I osuđeni će uviek živjeti, ali u paklu, gdje će se mučiti po sve vieke.

Poslije obćenitoga suda ne će više biti čistilišta, nego samo nebo i pakao.

*

PRIMJENA. Na sudnji dan doći će Isus Krist kao Kralj. Svetkovinu Isusa Krista Kralja slavimo na posljednju nedjelju mjeseca listopada.

Vjerujem u Boga Otca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje. | I u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega; | koji je začet po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice; | mučen pod Poncijem Pilatom, razpet, umro i pokopan; | sašao nad pakao, treći dan uzkrsnuo od mrtvih; | uzašao na nebesa, sjedi o desnu Boga Otca svemogućega; | odonud će doći suditi žive i mrtve. | Vjerujem u Duha Svetoga | svetu Crkvu katoličku, obćinstvo svetih; | oproštenje grieha; | uzkrsnuće tiela; | život vječni. Amen. |

DODATAK

DESET ZAPOVIEDI BOŽJIH

1. Ja sam Gospodin Bog tvoj. Nemaj drugih bogova uz mene.

Što zapovieda Bog u prvoj zapoviedi?

U prvoj zapoviedi zapovieda Bog, da u njega vjerujemo, u njega se ufamo, njega nadasve ljubimo i njemu se molimo.

Što zabranjuje Bog u prvoj zapoviedi?

U prvoj zapoviedi zabranjuje Bog sve, što se protivi vjeri, ufanju i ljubavi; zatim zabranjuje praznovjerje i svetogrđe.

2. Ne izusti imena Gospodina Boga svoga uzalud!

Što zapovieda Bog u drugoj zapoviedi?

U drugoj zapoviedi zapovieda Bog, da svetimo ime Božje i druga sveta imena; da istinito prisižemo i izvršimo, što smo zavjetom Bogu obećali.

Što zabranjuje Bog u drugoj zapoviedi?

U drugoj zapoviedi zabranjuje Bog: uzalud izustiti ime Božje i druga sveta imena; psovati i kleti; krivo priseći i kršiti zavjet.

3. Spomeni se, da svetkuješ dan Gospodnji.

Što zapovieda Bog u trećoj zapoviedi?

U trećoj zapoviedi zapovieda Bog, da držimo nedjeljni počinak i idemo k svetoj misi.

Što zabranjuje Bog u trećoj zapoviedi?

U trećoj zapoviedi zabranjuje Bog: raditi u nedjelju tjelesne poslove i zanemariti svetu misu.

4. Poštuj otca i mater, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji!

Što zapovieda Bog u četvrtoj zapoviedi?

U četvrtoj zapoviedi zapovieda Bog, da roditelje i poglavare štujemo, ljubimo i slušamo.

Što zabranjuje Bog u četvrtoj zapoviedi?

U četvrtoj zapoviedi zabranjuje Bog: prezirati roditelje i poglavare, zlo im željeti i prkositi.

5. Ne ubij!

Što zapovieda Bog u petoj zapoviedi?

U petoj zapoviedi zapovieda Bog skrbiti za život i zdravlje svoje i svoga bližnjega; skrbiti za dušu bližnjega.

Što zabranjuje Bog u petoj zapoviedi?

U petoj zapoviedi zabranjuje Bog: ubiti samoga sebe i nepravedno ubiti bližnjega; škoditi zdravlju svojemu i svojega bližnjega; škoditi duši bližnjega.

6. Ne sagrieši bludno!

Što zapovieda Bog u šestoj zapoviedi?

U šestoj zapoviedi zapovieda Bog, da budemo stidljivi i čisti u svakoj svojoj misli, pogledu, govoru i činu.

Što zabranjuje Bog u šestoj zapoviedi?

U šestoj zapoviedi zabranjuje Bog: bezsramno i nečisto misliti i željeti; gledati, govoriti i činiti i sve, što bi nas moglo na to navesti.

7. Ne ukradi!

Što zapovieda Bog u sedmoj zapoviedi?

U sedmoj zapoviedi zapovieda Bog, da budemo pravedni; da vratimo tuđe i naknadimo štetu, koliko možemo.

Što zabranjuje Bog u sedmoj zapoviedi?

U sedmoj zapoviedi zabranjuje Bog: krađu, razbojstvo, prevaru, lihvu i svako drugo oštećivanje imovine bližnjega.

8. Ne reci lažna svjedočanstva na bližnjega svoga!

Što zapovieda Bog u osmoj zapoviedi?

U osmoj zapoviedi zapovieda Bog, da ljubimo istinu i da smo spremni uviek istinu govoriti.

Što zabranjuje Bog u osmoj zapoviedi?

U osmoj zapoviedi zabranjuje Bog: pretvarati se, lagati, klevetati, lažno svjedočiti i ogovarati.

9. Ne poželi žene bližnjega svoga!

Što zapovieda Bog u devetoj zapoviedi?

U devetoj zapoviedi zapovieda Bog, da budemo čisti i stidljivi u svojim mislima i željama; napose zapovieda poštivati i uzdržati svetost i čast obitelji.

Što zabranjuje Bog u devetoj zapoviedi?

U devetoj zapoviedi zabranjuje Bog misliti i željeti, što je nečisto i bezsramno; napose zabranjuje povriediti svetost i čast obitelji.

10. Ne poželi nikakve stvari bližnjega svoga!

Što zapovieda Bog u desetoj zapoviedi?

U desetoj zapoviedi zapovieda Bog: da obuzdavamo svoje želje za zemaljskim stvarima i budemo zadovoljni s onim, što nam Bog daje.

Što zabranjuje Bog u desetoj zapoviedi?

U desetoj zapoviedi zabranjuje Bog nepravedno željeti tuđe stvari.

PET ZAPOVIEDI CRKVENIH

1. Svetkuj zâpoviedane blagdane!

2. Slušaj pobožno svetu misu u nedjelju i u ostale zapoviedane blagdane!

3. Posti zapoviedane poste i u određene dane ne mrsi!

4. Svake se godine najmanje jedanput izpovjedi i o Uzkrsu pričesti!

5. Ne svatbuj svečano u zabranjeno vrieme!

SADRŽAJ

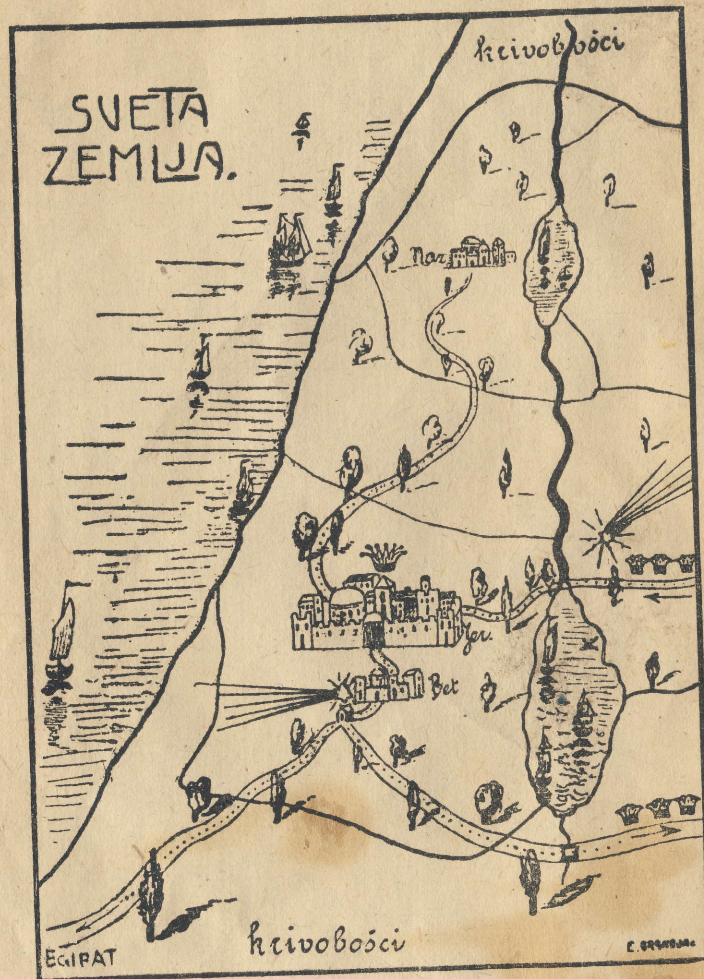
RAZDIOBA GRADIVA

Prvo polugodište

Mjesec	Gradivo
Rujan IX.	**Molitve** 1. **Bog je stvorio nebo i zemlju** 2. **Bog je stvorio anđele** 3. **Bog je stvorio prve ljude**
Listopad X.	4. **Prvi ljudi prestupili Božju zapov.** 5. **Bog kazni grieh i obeća Spas.** 6. **Bog daje deset zapoviedi** **Kratko tumačenje Božjih zap.** **Izpitivanje savjesti i pokajanje**
Studeni XI.	7. **Izraelci u sužanjstvu** 8. **Ljudi su čekali Spasitelja** 9. **Anđeo naviešta Isusovo rođenje** **Ponavljanje br. 1—9.**
Prosinac XII.	10. **Isusovo rođenje. Pastiri** 11. **Mudraci u Betlehemu** 12. **Isusa prikazuju u hramu** 13. **Bieg u Egipat. Ponavlj. br. 10—13**
Siečanj I.	14. **Isus ide u hram** 15. **Krštenje Isusovo** 16. **Isus čini prvo čudo** 17. **Isus utiša oluju na moru** **Ponavljanje br. 1—17.**

Drugo polugodište

Mjesec	Gradivo
Veljača II.	18. **Isus nahranio 5000 ljudi** 19. **Isus blagoslivlja djecu** 20. **Isus se brine za bolestnike — Sakram. posljed. pomasti** 21. **Izgubljeni sin. Izpovied** 22. **Posljednja večera Isusova** **Presv. oltar. sakram.** **Ponavljanje br. 18—22.**
Ožujak III.	23. **Apostoli primaju sv. pričest** 24. **Isus moli u smrtnoj muci** 25. **Pilat predaje Isusa na smrt** 26. **Isus umire na križu. Sv. misa**
Travanj IV.	27. **Isus uzkrsnuo od mrtvih** 28. **Isus se javlja apostolima** **Sakramenat pokore** 29. **Isus osniva svoju Crkvu** **Ponavljanje br. 23—29.**
Svibanj V.	31. **Isus uzašao na nebesa** 32. **Isus šalje Duha Svetoga** 33. **Apostoli diele sv. potvrdu** **Sakramenat potvrde** 35. **Priča o bogatašu i prosjaku Laz.**
Lipanj VI.	36. **Svršetak svieta** **Ponavljanje**

SVETA ZEMLJA.
krivobóci
Naz
Jer.
Bet
krivobošci
EGIPAT

Ciena Kn 35.—